

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów:

ekonomia

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

Data przeprowadzenia wizytacji:

10–11 stycznia 2025 r.

Warszawa 2025

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	5
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	8
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	8
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	13
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	22
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	28
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	33
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	37
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	39
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	42
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	46
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	48
5. Załączniki:	52
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	52
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	52
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	52
Część I – ocena losowo wybranych prac etapowych	52
Część II – ocena losowo wybranych prac dyplomowych	52

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa _____	52
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena _____	52
Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego _	52

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. Piotr Frączek, prof. UP – członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Anna Wildowicz-Szumarska – członek PKA
2. dr hab. Wiesław Ciechomski, prof. UEP – ekspert PKA
3. mgr Marta Prusińska – ekspert PKA reprezentujący pracodawców
4. Piotr Borczyński – ekspert PKA reprezentujący studentów
5. mgr Jakub Bakonyi – sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac na rok akademicki 2024/2025, zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej przeprowadzanej stacjonarnie z wykorzystaniem narzędzi komunikowania się na odległość.

PKA oceniała jakość kształcenia na wizytowanym kierunku po raz czwarty. Poprzednia ocena programowa miała miejsce w roku akademickim 2018/2019 i zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej (uchwała nr 236/2019 Prezydium PKA z dnia 23 maja 2019 r.).

Wizytację poprzedzono zapoznaniem się zespołu oceniającego PKA z raportem samooceny przekazanym przez władze Uczelni. Zespół odbył także spotkania organizacyjne w celu omówienia informacji zawartych w raporcie, spraw wymagających wyjaśnienia z przedstawicielami Uczelni oraz szczegółowego harmonogramu wizytacji. Na prośbę członków zespołu Uczelnia przekazała szereg materiałów uzupełniających, które nie zostały załączone do raportu samooceny.

Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z władzami Uczelni. Następnie odbyły się spotkania z zespołem przygotowującym raport samooceny, studentami (w tym przedstawicielami samorządu studenckiego i kół naukowych), nauczycielami akademickimi, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości kształcenia, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia i publiczny dostęp do informacji. Ponadto dokonano oceny losowo wybranych prac etapowych i dyplomowych, hospitacji zajęć dydaktycznych oraz przeglądu bazy dydaktycznej. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępną ocenę stopnia spełnienia poszczególnych kryteriów. Spotkanie końcowe z władzami Uczelni poświęcono podsumowaniu wizytacji oraz przedstawieniu dalszych etapów postępowania oceniającego.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	ekonomia	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne, niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	ekonomia i finanse – 80% (144 ECTS), nauki o zarządzaniu i jakości – 20% (36 ECTS)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów – 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	1 miesiąc / 175 godz. – 7 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	finanse i bankowość, ekonomia przedsiębiorstwa	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	115	13
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	2365	1295
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	102	59
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	105	105
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	60	60

Źródło: raport samooceny.

Nazwa kierunku studiów	ekonomia	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne, niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	ekonomia i finanse – 80% (96 ECTS), nauki o zarządzaniu i jakości – 20% (24 ECTS)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry – 120 ECTS	

Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	–	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	ekonomia przemysłu i usług, zrównoważona gospodarka i finanse samorządowe, doradztwo podatkowe	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	25	0
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	1521	806
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	61	32
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	70	70
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	58	58

Źródło: raport samooceny.

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione częściowo

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, będący jednym z publicznych uniwersytetów klasycznych w Polsce, jest renomowaną instytucją akademicką o stabilnej pozycji naukowej i dydaktycznej na arenie krajowej.

Koncepcja i cele kształcenia na wizytowanym kierunku ekonomia wpisują się w misję i cele strategiczne Uczelni oraz Wydziału. Do 2024 r. w Uczelni obowiązywała strategia rozwoju na lata 2021–2024, przyjęta uchwałą nr 1/2021 Senatu UJK z dnia 28 stycznia 2021 r. Ponadto Uczelnia przedstawiła zespołowi oceniającemu PKA projekt strategii rozwoju na lata 2025–2028, jeszcze niezatwierdzony przez Senat UJK. Misją Uczelni w latach 2021–2024 było „ustawiczne dążenie do ustanawiania dynamicznego partnerstwa ze światem poprzez wykorzystanie osiągnięć naukowych i edukacyjnych warunkujących wszechstronny rozwój Uniwersytetu i jego aktywny udział w podejmowaniu współczesnych wyzwań społecznych, gospodarczych i kulturowych”. Natomiast w projekcie strategii na lata 2025–2028 misja Uczelni została zdefiniowana jako „prowadzenie wysokiej jakości kształcenia, zapewniającego absolwentom podjęcie pracy zawodowej lub kariery naukowej, prowadzenie badań naukowych i działalności artystycznej na najwyższym poziomie, zachowanie ciągłości kulturowej, kształtowanie postaw obywatelskich, a także uczestnictwo w rozwoju społeczno-gospodarczym Kielc, regionu świętokrzyskiego i Polski”. W strategii na lata 2021–2024 Uczelnia wyznaczyła szereg priorytetów, którym przypisano odpowiednie cele i zadania strategiczne oraz mierniki i podmioty odpowiedzialne za realizację. W podobny sposób zostały określone cele i zadania strategiczne w projekcie strategii na lata 2025–2028. Własny dokument o charakterze strategicznym w zakresie rozwoju posiada również Wydział Prawa i Nauk Społecznych, w skład którego wchodzi Katedra Ekonomii i Finansów, sprawująca merytoryczną opiekę nad kierunkiem ekonomia. Strategia rozwoju Wydziału została przyjęta w dniu 30 września 2024 r. i obejmuje swoim zakresem lata 2025–2028.

W założeniu studia pierwszego stopnia na ocenianym kierunku umożliwiają studentom zdobycie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych składających się na sylwetkę absolwenta. Uczelnia określiła sylwetki absolwentów dla poszczególnych specjalności. Absolwent specjalności finanse i bankowość posiada wiedzę na temat funkcjonowania rynku finansowego, w tym rynku bankowego, kapitałowego, instrumentów pochodnych i ubezpieczeniowego. Może pracować w instytucjach finansowych, takich jak banki, towarzystwa ubezpieczeniowe, fundusze inwestycyjne, domy maklerskie oraz giełdy. Jest przygotowany do pełnienia funkcji doradcy finansowego, agenta ubezpieczeniowego czy brokera oraz prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Zdobyte kwalifikacje pozwalają mu efektywnie analizować i zarządzać mechanizmami finansowymi. Natomiast absolwent specjalności ekonomia przedsiębiorstwa posiada wiedzę o zasadach efektywnego gospodarowania zasobami finansowymi, ludzkimi i materialnymi oraz o funkcjonowaniu przedsiębiorstw w otwartej gospodarce. Jest przygotowany do pracy w przedsiębiorstwach produkcyjnych, handlowych i usługowych, a także w instytucjach finansowych i administracji publicznej. Potrafi stosować narzędzia analityczne, takie jak analiza statystyczna czy finansowa, oraz współpracować z otoczeniem biznesowym. Zdobytą wiedzę i umiejętności może wykorzystać także do prowadzenia własnej działalności gospodarczej.

Na studiach drugiego stopnia głównym celem jest ukształtowanie sylwetki absolwenta posiadającego określony zasób wiedzy z zakresu ekonomii oraz gospodarowania zasobami finansowymi, ludzkimi i materialnymi. Przedmioty realizowane w ramach programu studiów ułatwiają zrozumienie procesów zachodzących we współczesnej, zglobalizowanej i scyfryzowanej gospodarce. Absolwent kierunku ekonomia studia drugiego stopnia posiada umiejętności zastosowania zaawansowanych metod, technik i narzędzi do badania zjawisk i procesów gospodarczych oraz modelowania i prognozowania ich przebiegu w skali mikro- i makroekonomicznej w warunkach gospodarki krajowej oraz międzynarodowej. Ponadto absolwent jest przygotowany do podejmowania pracy w różnych sektorach rynku krajowego czy międzynarodowego oraz do samodzielnego prowadzenia działalności gospodarczej.

Koncepcja i cele kształcenia mieszczą się w dyscyplinach, do których kierunku został przypisany, tj. w dyscyplinach ekonomia i finanse (80%) oraz nauki o zarządzaniu i jakości (20%), oraz są związane z prowadzoną w Uczelni w tych dyscyplinach działalnością naukową. W szczególności korespondują one z działalnością naukową prowadzoną przez pracowników Katedry Ekonomii i Finansów. Główne obszary badawcze kadry akademickiej obejmują m.in. rozwój gospodarczy i społeczny, innowacyjność w rozwoju regionalnym, zrównoważony rozwój, a także ekonomię instytucjonalną i politykę społeczno-ekonomiczną państwa. Ponadto badania naukowe nauczycieli akademickich dotyczą zarządzania finansami przedsiębiorstw i jednostek samorządowych, rachunkowości, opodatkowania, audytu, wyceny nieruchomości i przedsiębiorstw oraz etyki w finansach.

Koncepcja i cele kształcenia na wizytowanym kierunku są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy. W procesie opracowania koncepcji i celów kształcenia, a także ich modyfikacji Uczelnia wykorzystwała opinie partnerów z otoczenia społeczno-gospodarczego uzyskane m.in. w wyniku konsultacji z takimi podmiotami jak Wodociągi Kieleckie sp. z o. o., Barlinek S.A., Pakto sp. z o. o., MP Finanse sp. z o. o., Kancelaria Finansowo-Księgowa Monika Pater, Doradztwo Podatkowe Biurex Michał Cielibała, Teresa Jabłońska Kompleksowa Obsługa Księgowo-Podatkowa, Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego czy Świętokrzyskie Centrum Onkologii. Potrzeby rynku pracy, potwierdzone szeregiem raportów, analiz oraz zgłoszeń ze strony przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, zdecydowały o wyborze i utworzeniu na wizytowanym kierunku grup zajęć do wyboru (specjalności), przy czym na studiach pierwszego stopnia wyodrębniono dwie grupy (finanse i bankowość, ekonomia przedsiębiorstwa), a na studiach drugiego stopnia – trzy grupy takich zajęć (ekonomia przemysłu i usług, zrównoważona gospodarka i finanse samorządowe, doradztwo podatkowe). W opracowanie koncepcji i celów kształcenia dla kierunku ekonomia zaangażowani byli również interesariusze wewnętrzni, w tym nauczyciele akademicy i studenci. Ich udział w tym procesie potwierdzają m.in. protokoły posiedzeń Wydziałowej Komisji ds. Kształcenia.

Koncepcja i cele kształcenia uwzględniają nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wynikające stąd uwarunkowania. Zasady prowadzenia zajęć dydaktycznych oraz przeprowadzania zaliczeń, egzaminów i egzaminów dyplomowych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość zostały uregulowane zarządzeniem nr 210/2020 Rektora UJK z dnia 30 września 2020 r.

Dla studiów pierwszego stopnia na kierunku ekonomia określono 9 efektów uczenia się w zakresie wiedzy, 8 w zakresie umiejętności i 6 w zakresie kompetencji społecznych. Na studiach drugiego

stopnia sformułowano 11 efektów w zakresie wiedzy, 7 w zakresie umiejętności i 5 w zakresie kompetencji społecznych.

Na podstawie analizy kierunkowych efektów uczenia się stwierdzono, że efekty te są zgodne zarówno z koncepcją i celami kształcenia, jak i profilem ogólnoakademickim. Generalnie kierunkowe efekty uczenia się są również zgodne z charakterystykami II stopnia typowymi dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego na poziomach 6–7 Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK). Kierunkowe efekty uczenia się są też specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinach ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości, do których przypisano oceniany kierunek studiów. Jednakże w opisach efektów kierunkowych – zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia – brakuje odniesienia do nauk o zarządzaniu i jakości. W efektach z zakresu wiedzy EKON1A_W01 i EKON2A_W01 (pierwszy i drugi stopień) mowa jest tylko o ekonomii – z pominięciem finansów. Z kolei w efektach EKON1A_U02, EKON2A_W05, EKON2A_W09, EKON2A_U05 i U06 jest odniesienie do dziedziny nauk społecznych, co oznacza bardzo szeroki zakres tych efektów (12 dyscyplin), niemożliwy do osiągnięcia w ramach kierunku. W efekcie EKON2A_U06 dziedzina nauk społecznych i dyscyplina ekonomia i finanse zostały potraktowane rozdzielnie, natomiast w efekcie EKON2A_W09 zawarto odniesienie zarówno do nauk społecznych, jak i do nauk pokrewnych.

Opisy efektów kierunkowych, zwłaszcza na studiach drugiego stopnia, są też nadmiernie rozbudowane. Często w opisie jednego efektu mieści się kilka efektów uczenia się (np. EKON2A_W04, EKON2A_W08, EKON2A_U02). Problem ten dotyczy także studiów pierwszego stopnia (np. EKON1A_W06, EKON2A_U01). Taki sposób opisu efektów kierunkowych sprawia, że stworzenie skutecznego i rzetelnego systemu ich oceny jest utrudnione. Utrudnia to też prawidłowe powiązanie efektów dla zajęć z efektami kierunkowymi.

Sformułowane efekty uczenia się ściśle wiążą się z zakresem działalności naukowej nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku ekonomia. Efekty te uwzględniają również, co do zasady, kompetencje badawcze, społeczne oraz językowe wymagane na poziomie 6–7 PRK oraz właściwe dla profilu ogólnoakademickiego.

Analiza kierunkowych efektów uczenia się wykazała ponadto, że w programach studiów pierwszego i drugiego stopnia nie uwzględniono wszystkich efektów określonych w PRK. Brakuje efektu w zakresie umiejętności związanego z upowszechnianiem wiedzy w środowisku naukowym, tj. odpowiednio umiejętności udziału w debacie – przedstawiania i oceniania różnych opinii i stanowisk oraz dyskusowania o nich (P6S_UK) oraz umiejętności prowadzenia debaty (P7S_UK). Stwierdzono ponadto, że zarówno na poziomie studiów pierwszego, jak i drugiego stopnia, do kompetencji społecznych przypisano błędnie efekt z zakresu umiejętności organizacji pracy i uczenia się (EKON1A_K01, EKON2A_K01, EKON1A_K02, EKON2A_K02). W programie studiów drugiego stopnia brakuje także charakterystycznego dla profilu ogólnoakademickiego efektu z kategorii wiedzy „zna i rozumie główne tendencje rozwojowe dyscyplin naukowych, do których przyporządkowany jest kierunek” (P7S_WG), istotnego z punktu widzenia kompetencji badawczych efektu z kategorii umiejętności „formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjne wykonywać zadania” (P7S_UW) oraz efektu z kategorii kompetencji społecznych „krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranej treści czy odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych” (P7S_KK, P7S_KR).

Do efektów kierunkowych przyporządkowano odpowiednie efekty dla zajęć. W przypadku wielu zajęć na studiach pierwszego stopnia efekty uczenia się stanowią jednak w całości lub w części powielenie

efektów kierunkowych, których zakres nie pozwala na ich osiągnięcie w ramach tych zajęć (np. *rynki finansowe, gospodarka cyfrowa, finanse UE, konkurencyjność i innowacyjność przedsiębiorstw*).

Efekty uczenia się zakładane dla zajęć określonych w programie studiów pierwszego stopnia w wielu przypadkach są też błędnie sformułowane lub przyporządkowane do niewłaściwej kategorii charakterystyki II stopnia PRK. Zauważono, że często stosowane są niewłaściwe opisy w kategorii wiedzy, wskazujące na umiejętności jej wykorzystania. Dotyczy to takich zajęć jak *coaching, logika, historia gospodarcza, mikroekonomia, podstawy ubezpieczeń, system administracji publicznej czy e-gospodarka*. W przypadku praktyk zawodowych do opisu kompetencji społecznych użyto niewłaściwie opisu charakterystycznego dla umiejętności („potrafi pracować w zespole”), zaś w przypadku zajęć z przedmiotu *e-gospodarka* – opisu efektu w zakresie umiejętności („zna istotę indywidualnego przedsiębiorcy w e-gospodarcie”).

Także w przypadku zajęć na studiach drugiego stopnia efekty uczenia się stanowią w całości lub w części powielenie efektów kierunkowych. Problem ten dotyczy zajęć z takich przedmiotów jak *rynek kapitałowy i finansowy, prawo gospodarcze, ryzyko w działalności gospodarczej, ekonomia międzynarodowa II, małe i średnie firmy w rozwoju regionalnym, metody oceny projektów inwestycyjnych, innowacyjność przedsiębiorstw, bezpieczeństwo finansowe, zagrożenia w cyberprzestrzeni czy seminarium magisterskie*.

Efekty uczenia się zakładane dla zajęć określonych w programie studiów drugiego stopnia w wielu przypadkach są też błędnie sformułowane lub przyporządkowane do niewłaściwej kategorii charakterystyki II stopnia PRK. Przykładowo, w przypadku zajęć z przedmiotu *bezpieczeństwo i higiena pracy* do kompetencji społecznych błędnie przypisano efekt z zakresu umiejętności organizacji pracy („potrafi pracować w grupie pełniąc w niej różne role, kładąc nacisk na bezpieczeństwo zachowań”), zaś w przypadku zajęć z przedmiotu *analiza ekonomiczna przedsiębiorstw samorządowych* efekt w zakresie umiejętności sformułowano błędnie jako efekt z zakresu wiedzy („rozumie specyfikę funkcjonowania przedsiębiorstw samorządowych”).

W toku analizy sylabusów zajęć ujętych w programie studiów drugiego stopnia takich błędów zidentyfikowano znacznie więcej. Wskazane nieprawidłowości dotyczą m.in. zajęć z przedmiotów *rachunek kosztów, polityka przemysłowa, makroekonomia zaawansowana czy prawo gospodarcze*. Stwierdzono również niepoprawne odniesienie przedmiotowych efektów uczenia się do efektów kierunkowych (np. *rachunek kosztów, prawo gospodarcze*), w tym powiązanie ich z 2–3 efektami kierunkowymi w różnych kategoriach opisowych (np. *zielona gospodarka, raportowanie niefinansowe, ekonomia matematyczna, rachunkowość, przedsiębiorczość, gospodarowanie kapitałem ludzkim*).

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią Uczelni i Wydziału oraz mieszczą się w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, tj. w dyscyplinach ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości. Koncepcja i cele kształcenia są związane z prowadzoną w Uczelni w tych dyscyplinach działalnością naukową oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy. Ponadto zostały one określone we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, a także uwzględniają nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość i wynikające stąd uwarunkowania.

Kierunkowe efekty uczenia się generalnie są zgodne z koncepcją i celami kształcenia, profilem ogólnoakademickim czy stanem wiedzy w zakresie dyscyplin do których został przypisany kierunek ekonomia. Jednak w opisach efektów kierunkowych dostrzeżono szereg nieprawidłowości – m.in. na studiach pierwszego i drugiego stopnia brakuje odniesienia do nauk o zarządzaniu i jakości. Ponadto nadmiernie rozbudowany opis efektów uczenia się na studiach pierwszego i drugiego stopnia uniemożliwia stworzenie skutecznego i rzetelnego systemu ich oceny. Dostrzeżono również, że wiele przedmiotowych efektów uczenia się powiela kierunkowe efekty uczenia się. W przypadku niektórych zajęć efekty uczenia się zostały sformułowane w nieprawidłowy sposób, z naruszeniem podziału oraz kategorii opisowych zgodnych charakterystykami II stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK), a także niepoprawnie powiązane z efektami kierunkowymi.

Obniżona ocena kryterium wynika z następujących nieprawidłowości:

1. W opisach efektów kierunkowych – zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia – brakuje odniesienia do nauk o zarządzaniu i jakości. Efekty kierunkowe odnoszone są tylko do ekonomii, z pominięciem finansów, lub zbyt szeroko do dziedziny nauk społecznych.
2. Nadmierne rozbudowano opisy efektów kierunkowych sformułowanych w programach studiów pierwszego i drugiego stopnia, co uniemożliwia stworzenie skutecznego i rzetelnego systemu ich oceny, a także prawidłowe powiązanie efektów dla zajęć z efektami kierunkowymi.
3. Brak w programach studiów pierwszego i drugiego stopnia niektórych efektów w zakresie umiejętności związanej z upowszechnianiem wiedzy w środowisku naukowym, tj. odpowiednio umiejętności udziału w debacie – przedstawiania i oceniania różnych opinii i stanowisk oraz dyskusowania o nich (P6S_UK) oraz umiejętności prowadzenia debaty (P7S_UK). W programie studiów drugiego stopnia brakuje także innych efektów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
4. Zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia w przypadku wielu zajęć efekty uczenia się stanowią w całości lub części powielenie efektów kierunkowych, których zakres nie pozwala na ich osiągnięcie w ramach tych zajęć.
5. W przypadku niektórych zajęć efekty uczenia się zostały sformułowane w nieprawidłowy sposób, z naruszeniem podziału oraz kategorii opisowych zgodnych charakterystykami II stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK), a także niepoprawnie powiązane z efektami kierunkowymi.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Rekomendacje

brak

Zalecenia

1. Zaleca się wykorzystanie w opisach kierunkowych efektów uczenia się odniesień do dyscyplin, do których przyporządkowano wizytowany kierunek, tj. do dyscyplin ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości.
2. Zaleca się sformułowanie kierunkowych efektów uczenia się w sposób zrozumiały, umożliwiający stworzenie skutecznego i rzetelnego systemu ich oceny, a także prawidłowe powiązanie efektów dla zajęć z efektami kierunkowymi.
3. Zaleca się uwzględnienie w kierunkowych efektach uczenia się brakujących efektów w zakresie wiedzy (P7S_WG), umiejętności (P6S_UK, P7S_UK, P7S_UW) i kompetencji społecznych (P7S_KK, P7S_KR).
4. Zaleca się określenie specyficznych dla zajęć efektów uczenia się, uwzględniających przedmiotowy zakres wiedzy oraz konkretne umiejętności i kompetencje społeczne do opanowania podczas tych zajęć.
5. Zaleca się poprawne sformułowanie efektów uczenia się dla poszczególnych zajęć, przy zachowaniu podziału oraz kategorii opisowych zgodnych charakterystykami II stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK), a także poprawne ich odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Programy studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku ekonomia zostały przyjęte uchwałami Senatu UJK z dnia 26 czerwca 2024 r. i obowiązują od cyklu kształcenia rozpoczętego w roku akademickim 2024/2025. Konstrukcja programów studiów wykazuje powiązanie treści kształcenia z przyjętymi efektami uczenia się. Występuje też zależność między treściami programowymi a zakresem działalności naukowej Uczelni w dyscyplinie wiodącej ekonomia i finanse oraz w dyscyplinie uzupełniającej nauki o zarządzaniu i jakości. Treści programowe są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących programy studiów pierwszego i drugiego stopnia, co pozwala studentom na uzyskanie kierunkowych efektów uczenia się.

Programy studiów pierwszego i drugiego stopnia, w tym zawarte w nich treści kształcenia, są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem ogólnoakademickim. Kluczowe treści kształcenia realizowane na studiach pierwszego stopnia w ramach zajęć z grupy zajęć podstawowych (kierunkowych) są bezpośrednio związane z dyscyplinami naukowymi, do których przyporządkowano wizytowany kierunek. Natomiast grupa zajęć do wyboru, oferowana od trzeciego semestru, zapewnia studentom możliwość uzyskania – poza wiedzą i umiejętnościami kształtowanymi przez zajęcia ogólne i kierunkowe – szczegółowej wiedzy i umiejętności w zależności od wybranej ścieżki specjalizacyjnej (finanse i bankowość, ekonomia przedsiębiorstwa). W programie studiów pierwszego stopnia przewidziano także obowiązkowe praktyki zawodowe, które są realizowane w czwartym semestrze. Analogicznie program studiów drugiego stopnia na kierunku ekonomia zaprojektowano zgodnie z koncepcją kształcenia, której celem jest ukształtowanie absolwenta posiadającego określony zasób wiedzy z zakresu ekonomii oraz gospodarowania zasobami finansowymi, ludzkimi i materialnymi. Student realizuje zajęcia ogólne i podstawowe (kierunkowe), a od trzeciego semestru także zajęcia z grupy zajęć do wyboru w ramach jednej ze ścieżek specjalizacyjnych (ekonomia przemysłu i usług,

zrównoważona gospodarka i finanse samorządowe, doradztwo podatkowe). W programach studiów Uczelnia nie zawierała jednak informacji o treściach programowych realizowanych w ramach poszczególnych zajęć specjalnościowych i fakultatywnych. W odniesieniu do tych przedmiotów nie jest zatem spełniony wymóg określony w § 3 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie studiów.

W programie studiów przewidziano seminaria dyplomowe, w ramach których studenci mają możliwość kształcenia kompetencji badawczych zgodnie z profilem ogólnoakademickim. Na studiach pierwszego stopnia seminaria dyplomowe rozpoczynają się od czwartego semestru, a na studiach drugiego stopnia – od pierwszego semestru. Seminaria prowadzone są przez, odpowiednio, trzy albo cztery semestry. Studentów, którzy wykazują się szczególnym zaangażowaniem w proces kształcenia zachęca się do czynnego uczestnictwa w działalności kół naukowych, a także do udziału w konferencjach naukowych oraz do współtworzenia publikacji naukowych.

W toku analizy treści programowych na studiach pierwszego stopnia stwierdzono, że w przypadku zajęć z *rachunkowości*, realizowanych w drugim i trzecim semestrze, opisane w sylabusie treści programowe zawierają głównie zagadnienia z zakresu rachunkowości finansowej i zarządczej, które to zagadnienia omawia się zazwyczaj na kolejnym etapie kształcenia – gdy student zdobędzie już wiedzę o zasadach rachunkowości oraz umiejętność ujmowania różnych zdarzeń gospodarczych. W przypadku zajęć *mikroekonomia*, który zgodnie z sylabusem ma być prowadzony w języku polskim i angielskim, uwagę zwraca fakt opisanie treści programowych wyłącznie w języku angielskim. Co więcej, w sylabusach wielu zajęć, w tym także zajęć prowadzonych w języku angielskim, nie uwzględniono w ogóle literatury obcojęzycznej (np. *przedsiębiorczość, psychologia społeczna, coaching, metody wspomagania uczenia się, metodyka badań ekonomicznych, analiza koniunktury gospodarczej i badanie rynków, inwestycje alternatywne, europejski system bankowy, finanse Unii Europejskiej I*).

Podobnie na studiach drugiego stopnia w przypadku wielu zajęć, takich jak *kultura języka, gospodarowanie kapitałem ludzkim, strategie rozwoju regionalnego i lokalnego, małe i średnie firmy w rozwoju regionalnym czy innowacyjność przedsiębiorstw*, w sylabusach brakuje literatury obcojęzycznej. Natomiast w przypadku zajęć *podatek dochodowy od osób fizycznych* oraz *podatek dochodowy od osób prawnych* określone w sylabusach treści programowe nie odpowiadają sformułowanym dla tych zajęć efektom w zakresie międzynarodowych aspektów opodatkowania, które w treściach programowych albo w ogóle nie zostały uwzględnione, albo zostały uwzględnione jedynie w minimalnym zakresie. W przypadku tych zajęć uwagę zwraca również nieuwzględnienie w sylabusach literatury obcojęzycznej. W związku z tym niektóre efekty przedmiotowe z zakresu wiedzy („zna i charakteryzuje krajowe oraz międzynarodowe przepisy oraz zasady opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych i prawnych”) i umiejętności („analizuje, interpretuje i ocenia krajowe, unijne i międzynarodowe przepisy dotyczące opodatkowania dochodu osób fizycznych i prawnych”) nie mogą być osiągnięte.

Program studiów pierwszego stopnia realizowany jest w ciągu sześciu semestrów, a do ukończenia studiów wymagane jest uzyskanie 180 punktów ECTS. Natomiast program studiów drugiego stopnia obejmuje cztery semestry, a do ukończenia studiów wymagane jest uzyskanie 120 punktów ECTS. Taki stan rzeczy odpowiada wymogom określonym w ustawie – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Czas realizacji programu kształcenia oraz sekwencja zajęć określonych w planach studiów pierwszego i drugiego stopnia umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Jak wynika z programu studiów, łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia wynosi 4 570 godzin, a na studiach niestacjonarnych – 4 483 godzin. W przypadku studiów drugiego stopnia łączna liczba

godzin zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych wynosi 3 006 godzin. Nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć – zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia – został poprawnie oszacowany i zapewnia osiągnięcie przez studentów kierunkowych efektów uczenia się. Uwzględnia on zarówno czas przeznaczony na zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studenta, jak i czas na samodzielną pracę studenta, tj. studiowanie literatury, rozwiązywanie zadań i studiów przypadku oraz przygotowanie do kolokwii i egzaminów.

Zgodnie z programem studiów pierwszego stopnia liczba godzin z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia wynosi 2 540 na studiach stacjonarnych i 1 470 na studiach niestacjonarnych. Natomiast liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia, wynosi 102 na studiach stacjonarnych i 59 na studiach niestacjonarnych. Z programu studiów drugiego stopnia wynika, że liczba godzin z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia wynosi 1 521 na studiach stacjonarnych i 806 na studiach niestacjonarnych. Natomiast liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia, wynosi 61 na studiach stacjonarnych i 32 na studiach niestacjonarnych. Programy studiów spełniają zatem wymóg określony w art. 63 ust. 1 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, albowiem w przypadku studiów stacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia ocenianego kierunku ponad połowa punktów ECTS objętych programem studiów jest uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia. Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia zapewnia jednocześnie możliwość osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się.

Na wizytowanym kierunku studenci uczestniczą w takich formach zajęć jak wykłady, ćwiczenia i seminaria. Na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia 52% godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia realizowanych jest w formie wykładów, podczas gdy 48% w formie ćwiczeń, w tym 5% w formie seminariów dyplomowych. Na studiach niestacjonarnych jest to odpowiednio 49% w formie wykładów i 51% w formie ćwiczeń, w tym 4% w formie seminariów dyplomowych. Analogicznie na studiach stacjonarnych drugiego stopnia 55% godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia jest realizowanych w formie wykładów, a 45% w formie ćwiczeń, w 8% w formie seminariów dyplomowych. Natomiast na studiach niestacjonarnych jest to odpowiednio 51% w formie wykładów i 49% w formie ćwiczeń, w tym 7% w formie seminariów dyplomowych.

Zajęcia na ocenianym kierunku rozłożone są równomiernie, bowiem w każdym semestrze student realizuje zajęcia, którym przypisano łącznie 30 punktów ECTS. Zapewnia to możliwość osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Zajęciom do wyboru przypisano łącznie 61 punktów ECTS na studiach pierwszego stopnia (grupa zajęć z zakresu finansów i bankowości, grupa zajęć z zakresu ekonomii przedsiębiorstwa, zajęcia fakultatywne, seminaria dyplomowe, języki obce) oraz 58 punktów ECTS na studiach drugiego stopnia (grupa zajęć z zakresu ekonomii przemysłu i usług, grupa zajęć z zakresu zrównoważonej gospodarki i finansów samorządowych, grupa zajęć z zakresu doradztwa podatkowego, zajęcia fakultatywne, seminaria dyplomowe, języki obce), co stanowi odpowiednio 33,8% i 48% ogółu punktów ECTS. Tym samym programy studiów spełniają określony w rozporządzeniu w sprawie studiów wymóg umożliwienia studentom wyboru zajęć, którym przypisano punkty ECTS w

wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS. Jednocześnie zasady wyboru zajęć pozwalają studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia.

Programy studiów pierwszego i drugiego stopnia obejmują zajęcia związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinach, do których kierunku został przyporządkowany, w wymiarze 105 punktów ECTS na studiach pierwszego stopnia i 70 punktów ECTS na studiach drugiego stopnia, co odpowiada wymogom określonym w § 3 ust. 5 pkt 2 rozporządzenia w sprawie studiów.

Kształcenie uwzględnia doskonalenie znajomości języków obcych w formie lektoratów z języka obcego (angielskiego, niemieckiego, francuskiego, rosyjskiego) oraz zajęć realizowanych w języku angielskim, z naciskiem na terminologię stosowaną w przyszłej pracy zawodowej, związaną ze studiowanym kierunkiem. Program studiów pierwszego stopnia przewiduje lektorat z języków obcych na poziomie B2 w wymiarze 120 godzin (9 ECTS) na studiach stacjonarnych i 90 godzin (9 ECTS) na studiach niestacjonarnych. Na studiach stacjonarnych drugiego stopnia zaplanowano 60 godzin (3 ECTS), a na studiach niestacjonarnych – 30 godzin (3 ECTS) lektoratu na poziomie B2+. Dodatkowo w programach studiów na każdym roku przewidziane są zajęcia w języku angielskim w liczbie co najmniej 15 godzin na studiach stacjonarnych oraz 10 godzin na studiach niestacjonarnych. Na studiach pierwszego stopnia są to takie zajęcia jak *wykład monograficzny w języku angielskim, mikroekonomia, rynki finansowe czy ekonomia biznesu*, natomiast na studiach drugiego stopnia – *wykład monograficzny w języku angielskim, rynek kapitałowy i finansowy czy historia myśli ekonomicznej*.

W programach studiów pierwszego i drugiego stopnia nie uwzględniono zajęć z dziedziny nauk humanistycznych w wymaganym wymiarze, tj. w wymiarze co najmniej 5 punktów ECTS – zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia w sprawie studiów. W trakcie wizytacji Uczelnia wskazała, że na studiach pierwszego stopnia do grupy zajęć humanistycznych zalicza lektorat z języka obcego (9 ECTS), natomiast na studiach drugiego stopnia – lektorat z języka obcego (3 ECTS), kulturę słowa (1 ECTS) oraz wykład monograficzny (2 ECTS). W ocenie zespołu oceniającego PKA lektoratu z języka obcego nie można uznać za zajęcia z zakresu nauk humanistycznych, w związku z czym Uczelnia nie spełniła warunków określonych w obowiązujących przepisach.

W programach studiów pierwszego i drugiego stopnia, zarówno stacjonarnych, jak i niestacjonarnych, uwzględniono zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Z otrzymanego wykazu zajęć online oraz z sylabusów poszczególnych zajęć wynika, że są to przeważnie wykłady i seminaria dyplomowe. Zajęcia te prowadzone są zarówno synchronicznie (w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim), jak i asynchronicznie. Na studiach pierwszego stopnia liczba godzin zajęć w formie e-learningu wynosi 300 godzin na studiach stacjonarnych i 105 godzin na studiach niestacjonarnych. W przypadku studiów drugiego stopnia liczba godzin zajęć w formie e-learningu to 150 godzin na studiach stacjonarnych i 120 godzin na studiach niestacjonarnych. Wartości te nie przekraczają 75% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów, a zatem mieszczą się w limicie wynikającym z § 13 pkt 2 rozporządzenia w sprawie studiów.

W procesie kształcenia wykorzystywane są zdywersyfikowane metody kształcenia umożliwiające studentom uzyskanie umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych wymaganych w środowisku pracy, polegające m.in. na prowadzeniu warsztatów opartych na metodach projektowych, wykorzystaniu *case study* i metod rozwiązywania problemów praktycznych. Dobór form i metod kształcenia sprzyja aktywizacji studentów. Kładziony jest duży nacisk na możliwie szerokie włączanie studentów w prowadzone zajęcia. Z przeglądu sylabusów zajęć, hospitacji przeprowadzonych w trakcie wizytacji oraz informacji uzyskanych w trakcie spotkań z nauczycielami akademickimi wynika, że

przykładowo na studiach pierwszego stopnia na zajęciach z *zarządzania* stosowane są metody projektowe, metoda *case study* oraz metody eksponujące w postaci gier symulacyjnych. Metodę projektową czy metodę *case study* wykorzystuje się również na zajęciach z *inwestycji alternatywnych, konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw* oraz *bezpieczeństwa danych*. Metody aktywizujące, takie jak burza mózgów, metoda sytuacyjna czy metoda problemowa, mają zastosowanie w ramach zajęć z *finansów behawioralnych, ekonomii behawioralnej* czy *bankowości*. Podobnie na studiach drugiego stopnia metody takie jak studium przypadku czy metoda symulacyjna stosuje się m.in. na zajęciach z przedmiotów *strategie rozwoju regionalnego i lokalnego, innowacyjność w rozwoju regionalnym, rachunek kosztów, aplikowanie o fundusze UE* czy *e-usługi*. Ponadto, jak wynika z przeglądu sylabusów, metody projektowe wprowadzono na zajęciach takich jak: *polityka ekonomiczna, zarządzanie projektami, e-usługi, strategie rozwoju regionalnego i lokalnego*. Z dodatkowych informacji otrzymanych od Uczelni wynika, że na studiach pierwszego stopnia na zajęciach z mikroekonomii stosowana jest również innowacyjna platforma edukacyjna wykorzystująca elementy grywalizacji – *Score Hunter*. Natomiast w ramach zajęć z *historii myśli ekonomicznej* wykorzystuje się metodę gry dydaktycznej (tzw. *role-playing exercises*), w ramach której studenci wcielają się w role ekonomistów czy doradców rządowych mających rozwiązać wybrane problemy ekonomiczne, oraz metodę quizów z pytaniami, która służy stopniowemu odkrywaniu postaci ekonomistów analizowanych w trakcie zajęć.

Stosowane metody dydaktyczne stymulują studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się oraz umożliwiają przygotowanie ich do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, tudzież do udziału w tej działalności. Równocześnie zapewniają one osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się. Ponadto można stwierdzić, że w doborze metod kształcenia są uwzględniane najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej (np. e-learning, innowacyjne platformy edukacyjne wykorzystujące elementy grywalizacji czy cyfrowe narzędzia interaktywne), a w nauczaniu i uczeniu się są stosowane właściwie dobrane środki i narzędzia dydaktyczne wspomagające osiąganie przez studentów efektów uczenia się. W sposób właściwy wykorzystywany jest również potencjał kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz dostępne narzędzia zapewniające osiąganie przez studentów efektów uczenia się.

Formą kształcenia na odległość stosowaną na studiach pierwszego i drugiego stopnia są zajęcia prowadzone w formie e-learningu. Zajęcia te realizowane są na platformie e-learningowej lub w aplikacji Microsoft Teams, a sposób ich realizacji reguluje zarządzenie nr 210/2020 Rektora UJK w sprawie zasad prowadzenia zajęć dydaktycznych oraz przeprowadzania zaliczeń, egzaminów i egzaminów dyplomowych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne (np. zajęć z *rachunkowości*) metody i techniki kształcenia na odległość wykorzystywane są sporadycznie.

Stosowane w ramach lektoratów metody dydaktyczne bazują głównie na podejściu komunikacyjnym oraz metodzie eklektycznej, łączącej różne elementy metod podających i problemowych, w tym dyskusje i formy aktywizujące, co umożliwia uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów pierwszego stopnia lub B2+ na poziomie studiów drugiego stopnia.

W ramach organizacji procesu kształcenia istnieje możliwość dostosowania procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych czy indywidualnych studentów, w tym studentów z

niepełnosprawnościami. Dla studentów z niepełnosprawnościami przygotowywane są odpowiednie materiały dydaktyczne oraz organizowana jest praca indywidualna. Załącznik nr 1 do regulaminu studiów określa szczegółowo zasady wprowadzania dostosowań dla studentów ze szczególnymi potrzebami wynikającymi ze stanu zdrowia, w tym z niepełnosprawnościami. Zgodnie z § 18 regulaminu studiów student w danym semestrze może odbywać studia na określonym kierunku i poziomie według indywidualnej organizacji studiów. Indywidualna organizacja studiów może zostać ustalona w szczególności dla studenta wykazującego się wyróżniającą aktywnością na rzecz Uczelni, będącego w trudnej sytuacji zdrowotnej lub życiowej, posiadającego orzeczenie o niepełnosprawności lub realizującego studia według indywidualnego programu studiów.

W programie studiów pierwszego stopnia, a konkretnie w czwartym semestrze studiów (w miesiącach wakacyjnych) przewidziano obowiązkowe praktyki zawodowe w wymiarze 160 godzin plus 15 godzin pracy własnej studenta (7 ECTS). Praktyki podlegają zaliczeniu na ocenę. Praktyki stanowią integralną część procesu kształcenia i odbywają się zgodnie z zasadami określonymi w regulaminie studiów, w zarządzeniu nr 171/2024 Rektora UJK z dnia 14 października 2024 r. oraz w regulaminie praktyk na kierunku ekonomia. Dokumenty te są publicznie dostępne i regulują m.in. sposób organizacji zaliczania praktyk, obowiązki opiekuna praktyk oraz dobór miejsc praktyk. Z reguły studenci samodzielnie znajdują miejsca praktyk, które są następnie zatwierdzane przez kierunkowego opiekuna praktyk w oparciu o przyjęte kryteria jakościowe. Jeżeli studenci potrzebują wsparcia w znalezieniu miejsca praktyki, mogą liczyć na wsparcie opiekuna praktyk, który w ich imieniu kontaktuje się z jednym z podmiotów stale współpracujących Wydziałem.

Dla praktyk opracowano sylabus, w którym określone zostały cele praktyki oraz efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Zakładane efekty uczenia się są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć lub grup zajęć. Należy jednak zwrócić uwagę, że efekty te zostały częściowo sformułowane w sposób zbyt ogólny. Przykładowo, w sylabusie zawarto takie efekty jak „wykorzystuje zdobytą wiedzę do rozstrzygania dylematów ekonomicznych i społecznych pojawiających się w pracy zawodowej” (U01) czy „prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy etyczne związane z wykonywaniem zawodu ekonomisty” (K02). W konsekwencji efekty te nie zawsze są osiąmane przez studentów, co potwierdziła analiza sprawozdań z praktyk.

Zaliczenia praktyk dokonuje kierunkowy opiekun praktyk. W przypadku praktyk realizowanych w standardowym trybie student musi przedłożyć kartę informacyjną (sprawozdanie) z przebiegu praktyki zawodowej, zaświadczenie o odbyciu praktyki studenckiej oraz ankietę ewaluacyjną. Na tej podstawie student otrzymuje zaliczenie. W ankiecie ewaluacyjnej brakuje jednak pola umożliwiającego odniesienie się do wszystkich zakładanych w sylabusie efektów uczenia się oraz dokonanie oceny stopnia osiągnięcia każdego z nich z osobna. Zawarto jedynie pole przeznaczone na swobodną ocenę opisową, w którym opiekun praktyk może dowolnie opisać, czego student nauczył się podczas praktyk.

Przewidziano również możliwość zaliczenia na poczet praktyk pracy zawodowej lub działalności gospodarczej. Z możliwości tej korzysta jednak niewielki odsetek studentów – w roku akademickim 2023/2024 były to 2 osoby na studiach stacjonarnych i 2 osoby na studiach niestacjonarnych. Zaliczenie praktyk na tej podstawie jest możliwe pod warunkiem, że stanowisko i miejsce wykonywania pracy spełnia wymagania określone w programie praktyk, a wymiar czasu pracy odpowiada regulaminowemu czasowi odbywania praktyk. W celu zaliczenia praktyk w tym trybie należy złożyć stosowny wniosek. Wniosek ten jest opiniowany przez kierunkowego opiekuna praktyk, a następnie rozpatrywany przez prodziekana ds. studenckich. Dodatkowo student powinien przedstawić

zaświadczenie o prowadzonej działalności gospodarczej, umowę o pracę lub zaświadczenie o zatrudnieniu wraz z zakresem obowiązków. Wzory dokumentów zawierają pole umożliwiające ocenę stopnia osiągnięcia każdego z efektów uczenia się określonych w sylabusie, jednakże zastosowana w nich skala ocen („w pełni”, „w znacznym stopniu”, „w niewielkim stopniu”, „niemożliwe do uzyskania”) nie przewiduje sytuacji, w której dany efekt w ogóle nie został osiągnięty. Jednocześnie analiza dokumentów udostępnionych podczas wizytacji wykazała, że w ramach poszczególnych zaliczeń ocena stopnia osiągnięcia efektów uczenia się była niejednokrotnie zawyżona. Zdarzały się przypadki, gdy opis wykonywanych zadań nie wskazywał na możliwość osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się, a mimo to stopień ich osiągnięcia oceniano na „w pełni”.

Analiza miejsc praktyk wskazuje, że miejsca praktyk i zadania realizowane w ramach praktyk odpowiadają generalnie celom praktyk oraz zawodowemu rynkowi pracy dla absolwentów ekonomii. Nie do końca jednak umożliwiają osiągnięcie wszystkich zakładanych w sylabusie praktyk efektów uczenia się. Praktyki odbywają się m.in. w prywatnych firmach (w działach finansowych, księgowych, administracyjnych), w biurach doradztwa finansowego, w urzędach, w jednostkach samorządu terytorialnego czy w bankach. Podczas praktyk studenci zapoznawali się z zasadami działania organizacji oraz zasadami obsługi urządzeń biurowych. Zajmowali się m.in. wprowadzaniem danych, wypełnianiem i archiwizacją dokumentacji, tworzeniem analiz, pisanem raportów oraz innymi czynnościami, stosownie do specyfiki miejsca praktyk. Analiza sprawozdań z praktyk wskazuje jednak, że nie zawsze wykonywane czynności umożliwiały realizację efektów uczenia się związanych m.in. z rozstrzygnięciem dylematów etycznych. Wynika to bardziej z faktu, że efekty uczenia się zostały sformułowane zbyt ogólnie aniżeli z nieprawidłowości w sposobie realizacji samych praktyk.

Treści programowe określone dla praktyk, wymiar praktyk i przyporządkowaną im liczbę punktów ECTS, a także umiejscowienie praktyk w planie studiów, jak również dobór miejsc odbywania praktyk należy – z powyższymi zastrzeżeniami – ocenić pozytywnie. Także infrastruktura miejsc praktyk nie budzi zastrzeżeń pod kątem właściwej realizacji praktyk.

W trakcie pandemii część praktyk realizowana była zdalnie. Podstawą prawną dla realizacji praktyk w tej formie było zarządzenie nr 96/2020 Rektora UJK z dnia 8 maja 2020 r., które nakładało na pracodawcę obowiązek złożenia oświadczenia o zgodzie na realizację praktyki w okresie pandemii. Zaliczenie praktyk odbywało się na takich samych zasadach jak zaliczenie w standardowym trybie. Osiągnięcie efektów uczenia się potwierdzał zakładowy opiekun praktyk.

Kompetencje, doświadczenie oraz kwalifikacje opiekunów praktyk, zarówno z ramienia uczelni, jak i ze strony zakładów pracy, są odpowiednie do prawidłowej realizacji praktyk. Opiekunowie posiadają niezbędne doświadczenie zawodowe oraz wiedzę, co umożliwia skuteczne wsparcie studentów w trakcie praktyk. Liczba opiekunów jest dostosowana do liczby studentów, co zapewnia indywidualne podejście i odpowiednią jakość nadzoru. Po stronie Uczelni wyznaczono jednego opiekuna praktyk, co jest wystarczające dla ocenianego kierunku (42 studentów pod opieką).

Praktyki podlegają hospitacji, której dokonuje kierunkowy opiekun praktyk. Hospitacją objętych jest minimum 10% studentów odbywających praktyki w danym roku akademickim. Każda praktyka konkretnego studenta jest hospitowana jednorazowo stacjonarnie lub telefonicznie.

Praktyki zawodowe, tak jak inne zajęcia objęte programem studiów, podlegają okresowej ankietyzacji z udziałem studentów. Badania ankietowe przeprowadzane są co semestr w systemie Wirtualna Uczelnia. Ocenie podlega zarówno program i sposób organizacji praktyk, jak i opiekun praktyk. Wyniki ankiet wykorzystywane są do doskonalenia programu praktyk i ich realizacji.

Organizację studiów na ocenianym kierunku określa regulamin studiów oraz zarządzenie Rektora wydawane nie później niż 5 miesięcy przed rozpoczęciem roku akademickiego. W wymienionych aktach prawnych ustalony zostaje tzw. kalendarz roku akademickiego, który określa czas trwania poszczególnych semestrów (zimowego i letniego) oraz przerw w zajęciach dydaktycznych (zimowej, międzysemestralnej, wiosennej i wakacyjnej), a także terminy sesji egzaminacyjnych oraz dni wolne od zajęć dydaktycznych. Harmonogram ten dotyczy zarówno studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych.

Zajęcia na studiach stacjonarnych odbywają się od poniedziałku do piątku, a w przypadku studiów niestacjonarnych co dwa tygodnie w formie weekendowych zjazdów, tj. w soboty i niedziele. Rozkłady zajęć publikowane są z odpowiednim wyprzedzeniem przed rozpoczęciem każdego semestru, nie później niż na dwa tygodnie przed rozpoczęciem zajęć dydaktycznych w przypadku studiów niestacjonarnych oraz nie później niż na 7 dni przed rozpoczęciem zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych. Natomiast harmonogramy egzaminów ogłaszane są nie później niż na tydzień przed rozpoczęciem każdej sesji egzaminacyjnej. Z uwagi na niepoprawne sformułowanie efektów uczenia się dla zajęć nie można stwierdzić, że czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się, w tym ocenę prac etapowych, umożliwia weryfikację efektów sformułowanych dla poszczególnych zajęć. Studenci otrzymują informację zwrotną o uzyskanych efektach. Zgodnie z § 26 ust. 8 regulaminu studiów prowadzący zajęcia obowiązany jest poinformować studenta o wynikach zaliczenia w terminie umożliwiającym studentowi przystąpienie do zaliczenia poprawkowego oraz egzaminu, jeżeli program studiów przewiduje egzamin.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści programowe studiów pierwszego i drugiego stopnia uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, jak również wyniki działalności naukowej Uczelni w tych dyscyplinach. Program studiów umożliwia wybór zajęć według zasad pozwalających studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia. Ujęto w nim również zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie znajomości języka obcego. Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się. Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się.

Praktyki zawodowe realizowane są w oparciu o sformalizowane, publicznie dostępne zasady. Efekty uczenia się określone dla praktyk są zgodne z efektami przypisanymi do pozostałych zajęć. Treści programowe praktyk, liczba punktów ECTS a także umiejscowienie praktyk w planie studiów zapewniają osiągnięcie przez studentów celów praktyk, ale nie zawsze efektów uczenia się. Efekty

uczenia się przewidziane dla praktyk w sylabusie są sformułowane zbyt ogólnie i nie są do końca spójne z celami i programem praktyk oraz zadaniami realizowanymi na praktykach. Z tego powodu, mimo że praktyki realizowane są zgodnie z celami i programem praktyk, a także odpowiadają zawodowemu rynkowi pracy absolwentów ekonomii, wiele z tych efektów nie jest realizowanych. Generalnie miejsca praktyk i realizowane czynności umożliwiają osiągnięcie celów praktyk. Również infrastruktura miejsc praktyk nie budzi wątpliwości w tym zakresie. Kompetencje i doświadczenie opiekunów praktyk nie budzą zastrzeżeń pod kątem osiągania przez studentów efektów uczenia się. Metody weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się nie są jednak trafnie dobrane, albowiem nie umożliwiają kompleksowej oceny efektów uczenia się określonych w sylabusie. W zaświadczeniach z odbycia praktyk brakuje odniesienia się do każdego z zakładanych efektów uczenia się i miejsca na ocenę stopnia ich osiągnięcia. Podobnie zaliczenia pracy zawodowej na poczet praktyk, mimo że zawierają skalę ocen, nie umożliwiają wystawienia oceny, że efekt nie został osiągnięty. Analiza zwolnień z realizacji praktyk wykazała, że mimo iż zaznaczono, że efekty były spełnione w pełni to wykonywane czynności na to nie wskazywały. Podczas pandemii COVID-19 część praktyk realizowana była zdalnie, ale podlegały takim samym zasadom jak praktyki realizowane w standardowym trybie. Studenci samodzielnie szukają praktyk, ale mogą liczyć na wsparcie uczelni w znalezieniu miejsca praktyk, a uczelnia posiada jasne kryteria akceptacji miejsc znalezionych przez studentów. Praktyki podlegają standardowej ewaluacji z udziałem studentów, jak to ma miejsce w przypadku innych przedmiotów.

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Podstawę do obniżenia oceny kryterium stanowią następujące nieprawidłowości:

1. W programach studiów pierwszego i drugiego stopnia nie uwzględniono zajęć z dziedziny nauk humanistycznych w wymaganym wymiarze, tj. w wymiarze co najmniej 5 punktów ECTS.
2. W programach studiów pierwszego i drugiego stopnia nie uwzględniono informacji o treściach programowych realizowanych w ramach poszczególnych przedmiotów specjalnościowych i fakultatywnych.
3. W sylabusach wielu zajęć, w tym także zajęć prowadzonych w języku angielskim, nie uwzględniono w ogóle literatury obcojęzycznej.
4. W sylabusach niektórych zajęć stwierdzono przypadki niedostosowania treści programowych do sformułowanych dla nich efektów uczenia się.
5. Efekty uczenia się dla praktyk zawodowych zostały częściowo sformułowane w sposób bardzo ogólny, nie zawsze zgodnie z celami i programem praktyk. W konsekwencji efekty te nie zawsze są osiągnięte przez studentów, co potwierdziła analiza sprawozdań z praktyk.
6. We wzorze ankiety ewaluacyjnej stanowiącej podstawę do zaliczenia praktyk brakuje pola umożliwiającego odniesienie się do wszystkich zakładanych w sylabusie efektów uczenia się oraz dokonanie oceny stopnia osiągnięcia każdego z nich z osobna. Zawarto jedynie pole przeznaczone na swobodną ocenę opisową, w którym opiekun praktyk może dowolnie opisać, czego student nauczył się podczas praktyk.
7. We wzorach dokumentów stanowiących podstawę do zaliczenia na poczet praktyk pracy zawodowej lub działalności gospodarczej zawarto ocenę stopnia osiągnięcia każdego z efektów uczenia się zawartych w sylabusie, jednakże zastosowana w nich skala ocen nie przewiduje sytuacji, w której dany efekt w ogóle nie został osiągnięty.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Rekomendacje

1. W przypadku zaliczania na poczet praktyk pracy zawodowej lub działalności gospodarczej rekomenduje się dokładniejszą weryfikację, czy w ramach takiej pracy lub działalności student rzeczywiście osiągnął każdy z określonych w sylabusie efektów uczenia się.

Zalecenia

1. Zaleca się uwzględnienie w programach studiów pierwszego i drugiego stopnia zajęć z dziedziny nauk humanistycznych w wymaganym wymiarze, tj. w wymiarze co najmniej 5 punktów ECTS.
2. Zaleca się uwzględnienie w programach studiów pierwszego i drugiego stopnia informacji o treściach programowych realizowanych w ramach poszczególnych przedmiotów specjalnościowych i fakultatywnych.
3. Zaleca się uwzględnienie w szerszym zakresie w sylabusach zajęć, w tym zwłaszcza zajęć prowadzonych w językach obcych, literatury obcojęzycznej.
4. Zaleca się weryfikację sylabusów zajęć pod kątem dostosowania treści programowych do sformułowanych dla nich efektów uczenia się.
5. Zaleca się weryfikację sylabusu praktyk zawodowych oraz przeformułowanie zawartych w nim efektów uczenia się w taki sposób, aby były one mniej ogólne, a przez to możliwe do osiągnięcia, mierzalne oraz zgodne z celami i programem praktyk.
6. Zaleca się uwzględnienie we wzorach dokumentów stanowiących podstawę do zaliczenia praktyk pola umożliwiającego odniesienie się do wszystkich zakładanych w sylabusie efektów uczenia się oraz dokonanie oceny stopnia osiągnięcia każdego z nich z osobna.
7. Zaleca się dostosowanie skali wykorzystywanej do oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się zakładanych dla praktyk zawodowych w taki sposób, aby przewidywała ona sytuację, w której dany efekt w ogóle nie został osiągnięty.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Zasady rekrutacji dla kandydatów na studia na ocenianym kierunku stopnia określa uchwała nr 101/2023 Senatu UJK z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji na studia wyższe w roku akademickim 2024/2025. Równe szanse zapewnia kandydatom m.in. przyjęcie jednakowych kryteriów kwalifikacji oraz podanie do publicznej wiadomości treści uchwał określających zasady rekrutacji. Przyjęta procedura rekrutacyjna przewiduje również tryb odwoławczy.

Warunkiem przyjęcia na studia pierwszego stopnia jest uzyskanie pozytywnego wyniku w postępowaniu kwalifikacyjnym oraz złożenie w przewidzianym terminie kompletu wymaganych dokumentów. Kolejność przyjmowania kandydatów na studia określona jest listą rankingową. Jeżeli laureat olimpiady został zwolniony z egzaminu z określonego przedmiotu, to z przedmiotu tego otrzymuje ocenę najwyższą, zgodnie ze skalą ocen na jego świadectwie dojrzałości. Na studia drugiego

stopnia przyjmowani są absolwenci kierunków z dziedziny nauk społecznych na podstawie rankingu dyplomów. Minimalna ocena na dyplomie, która uprawnia kandydata do wpisu na listę studentów, to 3,5. W przypadku absolwentów kierunków z innych dziedzin niż nauki społeczne obowiązuje rozmowa kwalifikacyjna uwzględniająca kierunkowe efekty uczenia się studiów pierwszego stopnia na kierunku ekonomia. Minimalna ocena z rozmowy kwalifikacyjnej, która uprawnia kandydata do wpisu na listę studentów, to 3,5.

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są przejrzyste i selektywne oraz umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Procedury rekrutacyjne są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na ocenianym kierunku.

W Uczelni obowiązuje regulamin potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, przyjęty uchwałą nr 170/2019 Senatu UJK z dnia 12 września 2019 r. Zgodnie z § 4 ust. 1 regulaminu w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie efekty uczenia się mogą zostać potwierdzone na podstawie co najmniej 5 lat doświadczenia zawodowego oraz dokumentów, o których mowa w art. 69 ust. 2 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Natomiast w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia drugiego stopnia efekty uczenia się mogą zostać potwierdzone w oparciu o posiadaną kwalifikację pełną na poziomie 6 PRK (dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia) i co najmniej 3 lata doświadczenia zawodowego po ukończeniu studiów pierwszego stopnia.

Ogólne zasady i warunki uznawania efektów uczenia się studentów wznawiających studia, kierowanych na studia w innej uczelni lub przenoszących się z innych uczelni określa regulamin studiów. Zgodnie z § 12 pkt 1 regulaminu student może realizować część programu studiów w innej uczelni krajowej lub zagranicznej, w szczególności na podstawie porozumień, których Uczelnia jest stroną. Ocena aktualnych kwalifikacji kandydata opiera się na analizie porównawczej efektów uczenia się przyporządkowanych do poszczególnych zajęć oraz na określeniu różnic programowych i różnic godzinowych mających odzwierciedlenie w liczbie punktów ECTS. W przypadku, gdy student w trakcie wymiany nie osiągnął zakładanych efektów uczenia się, uzupełnienie różnic odbywa się poprzez uczestnictwo w zajęciach realizujących brakujące efekty uczenia się na zasadach określonych przez prowadzącego zajęcia – o ile dziekan nie zdecyduje inaczej.

Zarówno warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, jak i warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej, zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów.

Proces dyplomowania na kierunku ekonomia realizowany jest zgodnie z regulaminem studiów (rozdziały IX–X) oraz wewnętrznym regulaminem dyplomowania Wydziału Prawa i Nauk Społecznych. Wybór tematu pracy dyplomowej powinien mieć związek z realizowanym kierunkiem studiów i obszarem działalności naukowej. Student ma swobodę wyboru promotora. Po zapoznaniu się z problematyką badawczą pracowników prowadzących seminaRIA zapisuje się do wybranej grupy seminaryjnej. Następnie temat pracy dyplomowej, ustalony we współpracy studenta z promotorem, weryfikuje Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia (KZJK). Tematy, które uzyskały pozytywną opinię Zespołu, są zatwierdzane przez Radę Wydziału. Szczegółowe warunki, jakie musi spełniać praca dyplomowa, zarówno pod względem merytorycznym, jak i formalnym, określono w § 4 regulaminu dyplomowania. Zgodnie z § 4 ust. 2 regulaminu praca dyplomowa powinna posiadać m.in.

sformułowane problemy i pytanie badawcze oraz ewentualne hipotezy. Wymóg ten dotyczy w istocie pracy licencjackiej, gdyż w przypadku pracy magisterskiej realizowanej w ramach studiów drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim formułowanie i testowanie hipotez związanych z prostymi problemami badawczymi jest jednym z wymogów wynikających z charakterystyki II stopnia PRK. W regulaminie dyplomowania nie uwzględniono natomiast obowiązku wykorzystania literatury obcojęzycznej. W konsekwencji prace dyplomowe często nie zawierają odniesień do takiej literatury, a tym samym nie jest osiągany przypisany do seminarium dyplomowego efekt kierunkowy związany z posługiwaniem się językiem obcym na poziomie, odpowiednio, B2 w przypadku studiów pierwszego stopnia lub B2+ w przypadku studiów drugiego stopnia. Generalnie – poza wskazanym wyżej zastrzeżeniem – obowiązujące na ocenianym kierunku zasady i procedury dyplomowania są trafne, specyficzne i zapewniają potwierdzenie osiągniętych efektów uczenia się.

Zasady przeprowadzania egzaminu dyplomowego zostały określone w § 45–48 regulaminu studiów. W skład komisji egzaminu dyplomowego musi wchodzić co najmniej jedna osoba posiadająca tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego. Natomiast sam egzamin dyplomowy powinien odbyć się w terminie nieprzekraczającym trzech miesięcy od daty przedłożenia pracy dyplomowej. Student może przystąpić do egzaminu dyplomowego wówczas, gdy osiągnie wszystkie kierunkowe efekty uczenia się, tj. uzyska zaliczenia ze wszystkich przedmiotów, w tym z praktyk zawodowych przewidzianych w programie studiów, oraz złoży w określonym terminie wymagane dokumenty, w tym zaakceptowaną przez promotora pracę dyplomową wraz z raportem z Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (JSA). Na ocenę końcową studiów w 50% wpływa średnia arytmetyczna ocen uzyskana z wszystkich egzaminów i zaliczeń występujących w toku studiów, zaś wagę po 25% mają: średnia ocen z recenzji pracy dyplomowej oraz średnia ocen z egzaminu dyplomowego.

Zasady przeprowadzania egzaminów dyplomowych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia określa wspomniane już wcześniej zarządzenie nr 210/2020 Rektora UJK z dnia 30 września 2020 r. Egzamin dyplomowy odbywa się w formie zdalnej poprzez aplikację Microsoft Teams, która zapewnia jednoczesny bezpośredni przekaz obrazu, dźwięku oraz tekstu (czat). Jeżeli student nie dysponuje sprzętem technicznym umożliwiającym przeprowadzenie egzaminu dyplomowego w trybie zdalnym, na wniosek studenta Uczelnia udostępnia mu w ustalonym miejscu i terminie odpowiedni sprzęt.

Weryfikacja i ocena efektów uczenia się osiągniętych przez studenta na ocenianym kierunku odbywa się w trakcie całego cyklu kształcenia poprzez prace etapowe (egzaminy ustne i pisemne, kolokwia, projekty), proces dyplomowania, praktyki studenckie oraz aktywność na zajęciach. Szczegółowe wymagania i tryb uzyskiwania zaliczeń oraz składania egzaminów, w tym ich forma i zakres, są zgodnie z § 26 regulaminu studiów ustalane przez prowadzących zajęcia, a następnie podawane do wiadomości studentów na pierwszych zajęciach. Prowadzący określa szczegółowe efekty uczenia się, rodzaj oraz formę ich weryfikacji w sylabusie. Osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się określonych dla poszczególnych zajęć oznacza realizację założonej koncepcji kształcenia na prowadzonym kierunku i uzyskanie efektów kierunkowych. Zaliczenia dokonuje prowadzący zajęcia, który wprowadza uzyskaną przez studenta ocenę do internetowego systemu obsługi studiów najpóźniej do ostatniego dnia sesji poprawkowej. Prowadzący zajęcia obowiązany jest poinformować studenta o wynikach w terminie umożliwiającym studentowi przystąpienie do zaliczenia poprawkowego oraz egzaminu, o ile program studiów przewiduje egzamin.

Na podstawie przeglądu sylabusów stwierdzono, że zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia w przypadku części zajęć, w ramach których realizowane są projekty, metody weryfikacji i

oceny efektów uczenia się określono bardzo nieprecyzyjnie. Problem ten dotyczy takich zajęć jak *zastosowanie narzędzi informatycznych w przedsiębiorstwie, zastosowanie technik informatycznych w gospodarce, wnioskowanie statystyczne, makroekonomia zaawansowana, ekonometria i prognozowanie procesów ekonomicznych*.

Przyjęte zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie nauczania zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. W przypadku wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość zagwarantowano identyfikację i bezpieczeństwo danych studentów.

Obowiązujące zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie nauczania, w tym metody stosowane w procesie nauczania się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, gwarantują równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się. Zasady adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami zostały uregulowane w załączniku nr 1 regulaminu studiów. W przypadku studenta z niepełnosprawnością dziekan może wyrazić zgodę na przedłużenie czasu trwania danego egzaminu maksymalnie do 50% czasu podstawowego, zastosowanie podczas trwania egzaminu urządzeń technicznych (np. komputera z oprogramowaniem udźwiękowiającym czy urządzenia brajlowskiego), zmianę formy egzaminu bądź uczestnictwo w egzaminie osób trzecich.

Zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się również mają charakter sformalizowany. Zgodnie z § 30 regulaminu studiów w przypadku zastrzeżeń co do formy egzaminu poprawkowego lub co do obiektywizmu oceniającego studentowi przysługuje w terminie 7 dni od dnia egzaminu poprawkowego prawo złożenia do dziekana wniosku o przeprowadzenie egzaminu komisyjnego. Dziekan może również zarządzić przeprowadzenie egzaminu komisyjnego z własnej inicjatywy. Egzamin taki odbywa się przed komisją, w skład której wchodzi trzy osoby: dziekan, prodziekan lub nauczyciel akademicki wskazany przez dziekana jako przewodniczący oraz dwóch specjalistów z zakresu przedmiotu objętego egzaminem lub przedmiotu pokrewnego, wyznaczonych przez dziekana. W charakterze obserwatora w egzaminie może brać udział opiekun roku oraz – na wniosek studenta – inny nauczyciel akademicki wskazany przez studenta, a także przedstawiciel samorządu studenckiego. Ocena wystawiona przez komisję zastępuje ocenę kwestionowaną i ma charakter ostateczny. Sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem zostały natomiast opisane m.in. w procedurze rozpatrywania skarg, rozwiązywania sytuacji konfliktowych, przeciwdziałania dyskryminacji i zachowaniom przemocowym (USZJK-O/2).

Na podstawie sylabusów zajęć oraz wybranych losowo prac etapowych stwierdzono, że generalnie stosowane na kierunku ekonomia metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie nauczania, w tym metody stosowane w procesie nauczania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się. Generalnie prace etapowe uwiadcniają osiąganie przez studentów zakładanych dla poszczególnych zajęć efektów uczenia się. Stawiane wymagania dostosowane są do profilu ogólnoakademickiego oraz do poziomu studiów. Jednak w toku analizy prac etapowych stwierdzono, że nie w każdym przypadku metody zostały dobrane w sposób odpowiedni, umożliwiający weryfikację efektów uczenia się określonych dla zajęć. Zespół oceniający PKA dokonał również analizy 12 losowo wybranych prac dyplomowych. Dobór tematów prac jest, co do zasady,

zgodny z kierunkiem, poziomem studiów oraz profilem ogólnoakademickim, choć w wielu przypadkach tematyka pracy nie była zgodna z wybraną przez studenta specjalnością. Niektóre tematy, takie jak „Bieda na świecie” czy „Rodzaje podatków dochodowych od osób fizycznych”, są jednak sformułowane w sposób mało precyzyjny. Tematy takie nie pozwalają ponadto na stwierdzenie, czy dana praca dyplomowa ma charakter badawczy. Poziom prac dyplomowych jest też bardzo zróżnicowany. Zauważono, że w pracach dyplomowych, zwłaszcza na studiach drugiego stopnia, nie wykorzystuje się zbyt często zaawansowanych metod analizy zebranego materiału empirycznego (ilościowych czy jakościowych). Zespół oceniający PKA zwrócił ponadto uwagę na nieaktualność wykorzystanej literatury, co dotyczyło kilku spośród wylosowanych prac. Akceptowane są prace z wysokim wskaźnikiem podobieństwa Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (JSA), przekraczającym 30%. W wielu pracach brakuje odwołań do literatury obcojęzycznej. Część z wylosowanych prac jest słaba pod względem merytorycznym, a oceny są zawyżone. Zdarza się, że zarówno opiekun pracy, jak i recenzent nie dostrzegają słabych stron prac dyplomowych. Przykładowo, w jednej z prac licencjackich nie wykorzystano żadnej literatury przedmiotu, a zamiast tego ograniczono się do źródeł internetowych i jednej ustawy. Mimo że sposób analizy i syntezy nie spełniał wymogów przewidzianych dla pracy licencjackiej (zgodnie z charakterystykami PRK), pracę oceniono na ocenę dobrą.

Stosowane w ramach zajęć specjalnościowych oraz seminariów dyplomowych metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się, polegające na przygotowaniu projektu, prezentacji lub pracy dyplomowej, umożliwiają sprawdzenie i ocenę przygotowania studentów do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności.

Przyjęte metody weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego na poziomie, odpowiednio, B2 w przypadku studiów pierwszego stopnia lub B2+ w przypadku studiów drugiego stopnia, w tym języka specjalistycznego. Kompetencje językowe weryfikowane są poprzez prace pisemne, wypowiedzi ustne oraz aktywność na zajęciach. Zasady zaliczenia lektoratu z języka obcego określa sylabus przedmiotu oraz regulamin studiów. Organizację nauczania języków obcych oraz zasady i sposób przeprowadzania egzaminów z języków obcych określają zarządzenia Rektora UJK.

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników, a także projektów, prac dyplomowych i dzienników praktyk. Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych, etapowych, projektów i prac dyplomowych, a także stawiane im wymagania są dostosowane do poziomu i profilu, efektów uczenia się oraz dyscyplin, do których wizytowany kierunek jest przyporządkowany. Po każdej sesji egzaminacyjnej dokonuje się analizy wyników egzaminów i zaliczeń końcowych, wyników egzaminów dyplomowych oraz liczby studentów niezaliczających roku studiów lub rezygnujących z kontynuacji studiów. Uzyskane informacje omawiane są na posiedzeniach Wydziałowej Komisji ds. Kształcenia oraz Rady Wydziału. Stanowią także podstawę do formułowania zaleceń dla osób odpowiedzialnych za proces dydaktyczny w celu usprawniania procesu nauczania i uczenia się studentów. Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są również monitorowane poprzez prowadzenie badań losów zawodowych absolwentów oraz analizę danych z systemu ELA (Ekonomiczne Losy Absolwentów).

Studenci ocenianego kierunku są autorami lub współautorami publikacji naukowych oraz posiadają inne osiągnięcia naukowe w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany. Rozwijaniu kompetencji badawczych sprzyja m.in. działalność kół naukowych. W ramach Katedry Ekonomii i Finansów funkcjonuje Studenckie Koło Naukowe „Koncept”. Łącznie od 2011 r. członkowie Koła

opublikowali ponad 300 artykułów naukowych oraz uczestniczyli w ponad 120 konferencjach. Członkowie Koła byli wielokrotnie nagradzani za swoją działalność naukową. W latach 2011–2024 studenci uzyskali 33 stypendia ministra właściwego ds. nauki, 10 stypendiów Samorządu Województwa Świętokrzyskiego oraz 1 Diamentowy Grant.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Obowiązujące na ocenianym kierunku warunki rekrutacji są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste, co zapewnia właściwy dobór kandydatów. W Uczelni wprowadzono formalne zasady uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym. Obowiązują także formalne zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów. System weryfikacji efektów uczenia się pozwala na monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, w tym w zakresie kompetencji badawczych i językowych. Zasady zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów są jasne i zrozumiałe. Zapewniono bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji. Zagwarantowano równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się, w tym adaptowanie metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta. Efekty uczenia się osiągane przez studentów wizytowanego kierunku są uwidocznione w postaci prac etapowych, egzaminacyjnych, dyplomowych. Zakres wymagań jest dostosowany do poziomu studiów oraz do profilu ogólnoakademickiego.

Podstawę do obniżenia oceny kryterium stanowią następujące nieprawidłowości:

1. W sylabusach zajęć realizowanych przez kilka semestrów (lektoraty, seminaria dyplomowe, *mikroekonomia*, *rachunkowość*) nie uwzględniono informacji o warunkach, jakie student musi spełnić, aby uzyskać zaliczenie w poszczególnych semestrach.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Rekomendacje

1. Rekomenduje się systematyczną weryfikację prac dyplomowych pod kątem wykorzystywanych metod i narzędzi badawczych w celu zmniejszenia niedoskonałości metodologicznych.
2. Rekomenduje się wzmocnienie nadzoru promotorskiego w procesie przygotowania prac dyplomowych w celu wyeliminowania niedoskonałości warsztatowych oraz kształtowania kompetencji badawczych studentów zgodnie z ogólnoakademickim profilem studiów.

3. Rekomenduje się niedopuszczanie do obrony prac dyplomowych, dla których wskaźnik podobieństwa JSA przekracza górne limity przyjęte przez Uczelnię. Ponadto rekomenduje się weryfikację zasadności przyjętych limitów oraz zobowiązanie promotorów do korzystania z wbudowanej w JSA funkcji wykluczania z wyniku fragmentów tekstu niebudzących wątpliwości.
4. Rekomenduje się uwzględnienie w wytycznych dotyczących pisanie prac dyplomowych obowiązku korzystania ze źródeł obcojęzycznych.
5. Rekomenduje się dokładniejszą weryfikację prac etapowych pod kątem możliwości oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się przewidzianych dla poszczególnych zajęć.
6. Rekomenduje się ujęcie w sylabusach zajęć, w ramach których realizowane są projekty, bardziej szczegółowych informacji na temat metod weryfikacji i oceny efektów uczenia się.

Zalecenia

1. Zaleca się uwzględnienie w sylabusach zajęć realizowanych przez kilka semestrów (lektoraty, seminaria dyplomowe, *mikroekonomia*, *rachunkowość*) informacji o warunkach, jakie student musi spełnić, aby uzyskać zaliczenie w poszczególnych semestrach.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Z informacji zamieszczonych w raporcie samooceny i uzyskanych podczas wizytacji wynika, że kadra akademicka realizująca program studiów na kierunku ekonomia liczy 48 nauczycieli akademickich. Wśród osób prowadzących zajęcia znajduje się 2 profesorów tytularnych, 7 osób ze stopniem naukowym doktora habilitowanego, 25 doktorów i 14 magistrów. Struktura kwalifikacji (posiadane tytuły zawodowe, stopnie i tytuły naukowe) oraz liczebność kadry w stosunku do liczby studentów (153) umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Relacja ta wynosi 1:3. Większość kadry dydaktycznej (62,5%) stanowią osoby zatrudnione w ramach umowy o pracę w Katedrze Ekonomii i Finansów, natomiast 37,5% to pracownicy spoza Katedry Ekonomii i Finansów. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że Katedra Ekonomii i Finansów jest jedną z największych jednostek naukowych na Wydziale Prawa i Nauk Społecznych. Na ocenianym kierunku ekonomia zajęcia dydaktyczne prowadzą również pracownicy Instytutu Nauk Prawnych, Instytutu Zarządzania, Instytutu Nauk o Bezpieczeństwie, Studium Języków Obcych czy Uniwersyteckiego Centrum Sportu. Dyscyplinę wiodącą ekonomia i finanse reprezentuje 23 nauczycieli akademickich, natomiast dyscyplinę subsydiarną nauki o zarządzaniu i jakości – 7 nauczycieli akademickich.

Rodzaj posiadanych kwalifikacji	Pracownicy Katedry Ekonomii i Finansów	Pracownicy spoza Katedry Ekonomii i Finansów	Razem
prof. dr hab.	1	1	2
dr hab.	5	2	7
dr	19	6	25
mgr	5	9	14
Razem	30	18	48

Odsetek godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów wynosi na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia 91%, a na

studiach niestacjonarnych – 93%. Z kolei na studiach stacjonarnych drugiego stopnia wskaźnik ten wynosi 99% (studia niestacjonarne drugiego stopnia nie są obecnie prowadzone). Uczelnia spełnia wymóg określony w art. 73 ust. 2 pkt 2 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, zgodnie z którym ponad 75% ogółu godzin zajęć dydaktycznych określonych w programie studiów stacjonarnych na profilu ogólnoakademickim, wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich, powinni prowadzić nauczyciele akademicki zatrudnieni w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy.

Zarówno studia pierwszego, jak i drugiego stopnia zostały przypisane do dyscyplin ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości w tych samych proporcjach: ekonomia i finanse – 80% oraz nauki o zarządzaniu i jakości – 20%. Wszyscy nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia związane z dyscyplinami, do których został przyporządkowany kierunek (ekonomia i finanse, nauki o zarządzaniu i jakości), posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy lub doświadczenie zawodowe w zakresie tych dyscyplin, co umożliwia prawidłową realizację zajęć, w tym nabywanie przez studentów kompetencji badawczych. Szczegółowe informacje na temat 537 publikacji wydanych w minionych 6 latach, z podziałem na monografie, rozdziały w monografiach, referaty w wydawnictwach zwartych oraz artykuły w czasopismach naukowych, podano w raporcie samooceny na s. 34.

Kwalifikacje naukowe, doświadczenie zawodowe oraz kwalifikacje dydaktyczne pracowników prowadzących zajęcia na kierunku ekonomia odpowiadają wymaganiom wynikającym z programów studiów. Zespół dydaktyczny stanowią pracownicy o różnorodnych kompetencjach, którzy uzupełniają się tak, by ich kwalifikacje odpowiadały potrzebom wynikającym z opisu efektów uczenia się. Główne obszary badawcze kadry akademickiej zaangażowanej w proces kształcenia to: rozwój gospodarczy i społeczny krajów, regionów i obszarów lokalnych; innowacyjność w rozwoju regionalnym oraz atrakcyjność miast i gmin w Polsce; ekonomia instytucjonalna i polityka społeczno-ekonomiczna państwa; polityka regionalna i zrównoważony rozwój; zielona gospodarka i zielona infrastruktura; międzynarodowe stosunki ekonomiczne; pozyskiwanie i wykorzystanie funduszy europejskich; wpływ środków z UE na rynek pracy w Polsce – analiza regionalna; zmiany zachowań ludzkich na rynku pracy – różnice pokoleniowe i płciowe; zarządzanie kapitałem ludzkim przedsiębiorstwa; zarządzanie finansami przedsiębiorstw; zarządzanie finansami przez jednostki samorządowe; zarządzanie wartością przedsiębiorstwa; rachunkowość finansowa oraz krajowe i międzynarodowe regulacje rachunkowości; formy opodatkowania działalności gospodarczej; audyt wewnętrzny i zewnętrzny oraz etyka w rachunkowości; analiza finansowa i ocena opłacalności projektów inwestycyjnych; wycena wartości nieruchomości oraz przedsiębiorstw; własność przemysłowa i prawo patentowe.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że osoby przygotowujące dokumentację na potrzeby oceny programowej zamieściły w raporcie samooceny nie tylko standardowy opis kadry (załącznik nr 4), ale także kompleksowe informacje na temat zainteresowań naukowych oraz doświadczenia praktycznego, związanego z pełnieniem funkcji w instytucjach publicznych i przedsiębiorstwach, osób tworzących trzon kadry akademickiej (10 wykładowców). Taka wszechstronna charakterystyka najważniejszych przedstawicieli kadry akademickiej realizującej kształcenie na studiach I i II stopnia umożliwia wyciągnięcie wniosku o posiadaniu przez tę kadrę znaczących kompetencji badawczych i praktycznego doświadczenia zawodowego związanego z realizacją treści kształcenia.

W obsadzie zajęć zapewniona jest zgodność dorobku naukowego osoby prowadzącej z zakresem merytorycznym zajęć w dyscyplinie, z którą ten przedmiot jest związany, jak również doświadczenie dydaktyczne wykładowcy. Pewnym mankamentem jest nieuwzględnienie w sylabusach niektórych zajęć dorobku osób te zajęcia prowadzących.

Prowadzenie seminarium dyplomowego powierzane jest osobom posiadającym co najmniej stopień naukowy doktora oraz dorobek naukowy związany z zakresem kształcenia na kierunku ekonomia, w tym doświadczenie w publikacji wyników własnych badań, co jest istotne w związku z koniecznością wyposażania studentów na profilu ogólnoakademickim w kompetencje badawcze. Promotorzy prac dyplomowych mają na swoim koncie zarówno publikacje o charakterze teoretycznym, w tym metodycznym, jak i aplikacyjnym. Zespołowi oceniającemu PKA udostępniono wykaz promotorów prac licencjackich i magisterskich na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych ze wskazaniem liczby seminarzystów. Liczebność grupy seminaryjnej wynosiła z reguły od 6 do 12 dyplomantów, jedynie w dwóch przypadkach była wyższa. W roku akademickim 2024/2025 funkcję promotora pełni 5 osób na studiach pierwszego stopnia i 2 osoby na studiach drugiego stopnia. Na Wydziale stosowane są prawidłowe zasady powierzania opieki naukowej nad dyplomantami. Istotnym aspektem doboru kadry jest powierzanie seminariów dyplomowych i innych zajęć związanych z nabywaniem przez studentów kompetencji badawczych osobom legitymującym się znaczącym doświadczeniem badawczym w dziedzinie nauk społecznych.

Generalnie należy stwierdzić, że całkowite obciążenia dydaktyczne nauczycieli akademickich są relatywnie wysokie. Ich struktura jest następująca:

Obciążenie dydaktyczne w godz.	Pracownicy Katedry Ekonomii i Finansów	Pracownicy spoza Katedry Ekonomii i Finansów	Razem
do 100	–	2	2
101–200	–	2	2
201–300	10	5	15
301–400	6	4	10
401–500	6	3	9
501–600	4	1	5
ponad 600	4	1	5
Razem	30	18	48

Powyższe obciążenia dydaktyczne są zgodne z regulacjami prawnymi. W przyszłości władze dziekańskie powinny jednak unikać nadmiernego obciążania obowiązkami dydaktycznymi nauczycieli akademickich, których pensum przekracza 500 godzin. Realizacja tak wysokiego pensum z reguły odbywa się bowiem kosztem publikacji naukowych, a dokładniej ich braku, co stwarza zagrożenie dla rozwoju naukowego nauczycieli, w tym uzyskiwania przez nich kolejnych stopni i tytułów naukowych.

Liczebność i kwalifikacje kadry realizującej kształcenie na kierunku ekonomia powinny być sukcesywnie wzmacniane. Obecnie duży potencjał kadry akademickiej zatrudnionej w Katedrze oraz zaangażowanej w kształcenie na ocenianym kierunku nie przekłada się niestety na wysoką kategorię naukową w dyscyplinie ekonomia i finanse. Uczelnia legitymuje się wprowadzić kategorią naukową B+ w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości, ale wiodącą dla ocenianego kierunku dyscypliną naukową jest jednak ekonomia i finanse. Wysoki, uniwersytecki poziom nauczania na studiach o profilu ogólnoakademickim oraz poziom merytoryczny realizowanych projektów badawczych powinien przekładać się na posiadanie wyższej kategorii naukowej. Jest to tym bardziej uzasadnione, iż kształcenie na kierunku ekonomia jest wynikiem wieloletniej tradycji Wydziału w prowadzeniu badań i dydaktyki w tym zakresie.

Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia posiadają kompetencje dydaktyczne, w tym związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, umożliwiające prawidłową realizację zajęć. Osoby prowadzące zajęcia e-learningowe zostały odpowiednio przeszkolone. Za działania w tym obszarze odpowiadają wydziałowy koordynator ds. e-learningu oraz Dział Zabezpieczenia Informatycznego UJK.

Kwalifikacje kadry realizującej program studiów są także adekwatne do wymagań wynikających z obowiązujących standardów i specyfiki zajęć. Za obsadę poszczególnych zajęć odpowiadają władze Wydziału i Katedry, które biorą pod uwagę przede wszystkim zainteresowania naukowe oraz dorobek naukowy i dydaktyczny pracowników.

Rozwój i doskonalenie kadry akademickiej oraz prowadzenie zrównoważonej polityki kadrowej to ważne cele władz Wydziału. Dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia jest transparentny i adekwatny do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć. Działaniom tym sprzyja okresowa ocena nauczycieli akademickich. Jej tryb reguluje zarządzenie nr 1/2020 Rektora UJK z dnia 8 stycznia 2020 r. w sprawie kryteriów oraz trybu przeprowadzania oceny okresowej nauczycieli akademickich zatrudnionych w UJK. Zespołowi oceniającemu PKA udostępniono dokumenty z prac Wydziałowej Komisji Oceniającej. Rezultaty okresowych przeglądów kadry prowadzącej kształcenie są wykorzystywane do doskonalenia kadry i planowania indywidualnych ścieżek rozwojowych.

W Uczelni obowiązuje transparentny system zatrudniania nauczycieli akademickich w trybie konkursowym. W skład komisji konkursowej wchodzi dyrektor instytutu, kierownik katedry, kierownik jednostki międzywydziałowej, pozawydziałowej lub ogólnouczelnianej, pracownik badawczo-dydaktyczny oraz co najmniej 2 inne osoby.

Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia są oceniani przez studentów w zakresie poziomu merytorycznego prowadzonych zajęć oraz przez innych nauczycieli, np. w formie hospitacji zajęć. Zgodnie z zarządzeniem nr 173/2024 Rektora UJK z dnia 14 października 2024 r. w sprawie wprowadzenia wzorów ankiet wykorzystywanych w ogólnouniwersyteckich badaniach ankietowych w ramach Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia oraz zgodnie z procedurą badań ankietowych przeprowadzanych w ramach WSZJK (WSZJK-W/5) nauczyciel akademicki, a także osoba zatrudniona do prowadzenia zajęć dydaktycznych w ramach umowy cywilnoprawnej podlega co semestr ocenie studentów w zakresie wypełniania obowiązków dydaktycznych. Rezultaty ankietyzacji są elementem okresowej oceny pracowników Wydziału. Są one także wykorzystywane w polityce awansowej, systemie nagradzania nauczycieli oraz przy obsadzie zajęć dydaktycznych. Dla władz dziekańskich wyniki ankiet zawierają ważny komponent diagnozy ewentualnych uchybień na rzecz zapobiegania potencjalnym nieprawidłowościom w systemie kształcenia.

Hospitacje zajęć prowadzonych przez nauczycieli akademickich przeprowadzane są co najmniej raz w cyklu oceny nauczyciela akademickiego, natomiast hospitacje zajęć prowadzonych przez osoby zatrudnione na podstawie umów cywilnoprawnych – raz w roku akademickim. Jeżeli osoba zatrudniona w ramach umowy cywilnoprawnej prowadzi dane zajęcia przez okres co najmniej 4 lat, hospitacje przeprowadza się co 2 lata. W przypadku prowadzenia przez pracownika więcej niż jednych zajęć hospitacji podlegają jedno zajęcia wskazane w harmonogramie hospitacji. Zgodnie z przyjętym harmonogramem w semestrze zimowym roku akademickiego 2024/2025 przeprowadzono hospitacje 7 zajęć. Zespołowi oceniającemu PKA udostępniono do wglądu w sumie kilkanaście protokołów hospitacji zajęć dydaktycznych. Hospitacje mogą być prowadzone przez dyrektora instytutu, zastępcę dyrektora instytutu, kierownika katedry, zastępcę kierownika katedry lub inną osobę wyznaczoną – z

zastrzeżeniem, że hospitacje może przeprowadzać osoba posiadająca taki sam lub wyższy tytuł zawodowy lub stopień naukowy i reprezentująca tę samą dyscyplinę co osoba hospitowana. Hospitacje kadry akademickiej realizującej zajęcia na ocenianym kierunku ekonomia prowadzone są przez kierowników zakładów, a w odniesieniu do osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych – przez zastępcę kierownika Katedry.

Jednym z elementów polityki kadrowej są zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia, naruszenia bezpieczeństwa lub dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz formy pomocy ofiarom. Uczelnia posiada narzędzia zapobiegania zjawiskom patologicznym. W szczególności zapewnia ona pracownikom i studentom możliwość skutecznego rozpatrywania skarg i wniosków. Kwestie te zostały uregulowane m.in. w zarządzeniu nr 69/2024 Rektora UJK z dnia 21 czerwca 2024 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji w UJK oraz w procedurze rozpatrywania skarg, rozwiązywania sytuacji konfliktowych, przeciwdziałania dyskryminacji i zachowaniom przemocowym (USZJK-O/2). Pracownicy i studenci mają możliwość skorzystania z pomocy psychologicznej w ramach działań Centrum Wsparcia Psychologicznego i Psychoedukacji. Zasadniczym celem Centrum jest udzielanie wszechstronnej pomocy osobom, które znalazły się w trudnej życiowej sytuacji lub z innych powodów potrzebują pomocy oraz konsultacji specjalistów. Nieodpłatne dyżury w Centrum pełnią: pedagog, psycholog, interwent kryzysowy, psychiatrę, doradcę HIV/AIDS, kardiolog, neurochirurg-onkolog, specjalista chorób zakaźnych, internista oraz pielęgniarka. Ponadto od lutego 2022 r. osobne wsparcie psychologiczne oferowane jest pracownikom i studentom pochodzącym z Ukrainy.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Liczba pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych prowadzących zajęcia na kierunku ekonomia jest wystarczająca dla realizacji zakładanych efektów uczenia się. Jest głównie kadra zatrudniona w Katedrze Ekonomii i Finansów, która pilotuje oceniany kierunek studiów.

Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy w obszarach, do których przypisano efekty uczenia się dla kierunku, co umożliwia prawidłową realizację zajęć oraz przygotowanie studentów do udziału w badaniach naukowych. Kadra akademicka prowadząca zajęcia na ocenianym kierunku posiada wysokie kompetencje i doświadczenie praktyczne. Liczba nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku, dorobek naukowy oraz doświadczenie zawodowe kadry w pełni umożliwia prawidłową realizację procesu nauczania i odpowiadają wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim.

W trakcie wizytacji odbyło się spotkanie z 10 wykładowcami, którzy prowadzą zajęcia na ocenianym kierunku studiów. Byli to przedstawiciele kadry akademickiej, która jest bardzo zaangażowana w proces naukowy, dydaktyczny i organizacyjny. Pozytywnie ocenili oni wsparcie finansowe ze strony

władz dziekańskich w uczestnictwie w konferencjach naukowych, publikowaniu własnych wyników badań oraz udzielaniu urlopów na cele przygotowania prac o charakterze awansowym.

Polityka kadrowa prowadzona w Uczelni zapewnia właściwy dobór pracowników oraz zawiera transparentne procedury zatrudniania, motywowania, przeglądu i weryfikacji kadry. Uczelnia zapobiega działaniom nieetycznym i posiada procedury rozwiązywania konfliktów. Zapewnia również pracownikom i studentom wsparcie psychologiczne.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Rekomendacje

1. Rekomenduje się zwrócenie większej uwagi na to, by sylabusy poszczególnych przedmiotów uwzględniały, w możliwie jak najszerszym zakresie, dorobek naukowy osób prowadzących zajęcia z tych przedmiotów.

Zalecenia

brak

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Uczelnia, a konkretnie Wydział Prawa i Nauk Społecznych oraz Katedra Ekonomii i Finansów zapewniają studentom ocenianego kierunku i nauczycielom akademickim bardzo dobre infrastrukturalne warunki studiowania i przekazywania wiedzy. Wydział mieści się w kampusie przy ul. Uniwersyteckiej 15 w Kielcach i dysponuje całkowitą powierzchnią naukowo-dydaktyczną wynoszącą około 10 tys. m². Składają się na nią sale dydaktyczne, pracownie komputerowe, pokoje nauczycieli akademickich i inne pomieszczenia zlokalizowane w 4 budynkach. W poniższej tabeli podano podstawowe informacje na temat infrastruktury materialno-technicznej, która jest wykorzystywana w procesie kształcenia na kierunku ekonomia:

Rodzaj pomieszczeń	Budynek				Razem
	A	B	C	D	
aule i sale wykładowe	2	8	5	5	20
sale ćwiczeniowe	9	11	8	–	28
pracownie komputerowe	–	3	3	–	6

Do powyższego zestawienia należałoby dodać sale konferencyjne oraz pokoje pracowników naukowo-dydaktycznych i inne pomieszczenia. Zajęcia dydaktyczne odbywają się również w nowoczesnym Uniwersyteckim Centrum Sportu oraz Centrum Języków Obcych. Wydział dysponuje zatem 20 salami wykładowymi, 28 salami ćwiczeniowymi i 6 salami komputerowymi, w których jest łącznie 139 stanowisk komputerowych. Zważywszy, że na ocenianym kierunku studiuje 153 studentów, w tym 128

na studiach pierwszego stopnia i 25 na studiach drugiego stopnia, wymienione zasoby lokalowe w pełni pokrywają zapotrzebowanie dydaktyczne.

Aule i sale wykładowe są wyposażone w tablice tradycyjne, rzutniki multimedialne, tablice interaktywne, sprzęt nagłośniający. Sale ćwiczeniowe i laboratoria komputerowe wyposażono zgodnie z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, adekwatnie do rzeczywistych warunków przyszłej pracy badawczej. Dzięki temu możliwa jest prawidłowa realizacja zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub do udziału w tej działalności.

Infrastruktura informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, pomoce i środki dydaktyczne, specjalistyczne oprogramowanie są sprawne i nie odbiegają od aktualnie używanych w działalności naukowej, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych. Dwie pracownie komputerowe zlokalizowane w budynku B zostały wyposażone w 24 terminale komputerowe, tablice suchościeralne, projektory Epson i ekrany, a główna pracownia komputerowa w 25 komputerów AiO i projektor multimedialny Epson. Z kolei w budynku C znajdują się 3 kolejne pracownie komputerowe, wyposażone kolejno w 30, 20 i 16 komputerów iMac, a także w wysokiej klasy projektory multimedialne Sony, ekrany i tablice. Liczba stanowisk badawczych, komputerowych i licencji na specjalistyczne oprogramowanie jest dostosowana do liczby studentów kierunku ekonomia oraz liczebności grup i umożliwia samodzielne wykonywanie czynności badawczych przez studentów. Pracownie komputerowe są wykorzystywane do realizacji zajęć laboratoryjnych zarówno na studiach I, jak i II stopnia.

Oprogramowanie wykorzystywane w procesie kształcenia na ocenianym kierunku studiów zestawiono w poniższej tabeli:

Zajęcia	Programy komputerowe
zastosowanie narzędzi informatycznych w przedsiębiorstwie	PostgreSQL, Word, Excel, PowerPoint, Power BI
zastosowanie technik informatycznych w gospodarce	PostgreSQL, Word, Excel, PowerPoint, Power BI
technologia informatyczna	Word, Excel, PowerPoint, Access, Windows Server
rachunkowość	Word, Excel, PowerPoint
matematyka	Wolfram Alpha, SymbolLab, Excel, Gretl, Statistica
wnioskowanie statystyczne	Wolfram Alpha, SymbolLab, Excel, Gretl, Statistica
zrównoważony rozwój	Excel, Statistica, Gretl
metody oceny projektów gospodarczych	Excel, Statistica, Gretl
ekonometria	Excel, Gretl, SymbolLab, WolframAlpha

W sylabusach niektórych zajęć brakuje informacji dotyczącej wykorzystania oprogramowania. Fakt takiego wykorzystania nie wynika również z efektów uczenia się lub treści programowych (np. *rachunkowość, matematyka, zrównoważony rozwój, ekonometria*). Rekomenduje się aktualizację sylabusów zajęć pod kątem wykorzystywanego oprogramowania.

Biblioteka UJK posiada powierzchnię 6,9 tys. m² i zapewnia szeroki dostęp do ponad 500 tys. książek i czasopism w wersji drukowanej, w tym do 1,7 tys. polskich i zagranicznych tytułów czasopism naukowych i popularnonaukowych. Ponadto biblioteka oferuje dostęp online do baz naukowych i literatury, również zdalnie poprzez sieć VPN. Studenci mają zapewniony dostęp do zasobów Wirtualnej

Biblioteki Nauki oraz do literatury podstawowej i uzupełniającej wymienionej w sylabusach zajęć na studiach I i II stopnia. W budynku biblioteki, podobnie jak w innych pomieszczeniach Uczelni, działa sieć Wi-Fi (eduroam).

Zajęcia w trybie synchronicznego i niesynchronicznego e-learningu realizowane są na platformie e-learningowej UJK lub w aplikacji Microsoft Teams. Osoby prowadzące zajęcia w systemie e-learningu zostały przygotowane do prowadzenia zajęć w tym systemie w ramach cyklu szkoleń prowadzonych przez podmiot zewnętrzny (Assec Data Systems). Kształceniu na odległość sprzyja wykorzystanie internetowego systemu obsługi studiów (Wirtualna Uczelnia) oraz innych aplikacji z pakietu Microsoft 365 (np. Microsoft Forms), a także zapewnienie zdalnego dostępu do zbiorów bibliotecznych i innych zasobów Uczelni. Studenci mają dostęp do materiałów dydaktycznych, które zostały opracowane w formie elektronicznej. Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi.

Uczelnia zapewnia pełną zgodność infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej z przepisami BHP. Ponadto osobom z niepełnosprawnościami zagwarantowano dostosowanie infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej do ich potrzeb, w sposób zapewniający pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej oraz korzystaniu z technologii informacyjno-komunikacyjnych. Nowoczesna baza lokalowa Wydziału to komfortowe miejsce dla osób z niepełnosprawnościami, wyposażone w pochylnie zewnętrzne przy wejściach do budynków, dogodnie położone i odpowiednio oznakowane miejsca parkingowe, sanitariaty dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami zarówno w części dydaktycznej, jak i sportowej. W budynkach nie ma barier architektonicznych. W Uczelni funkcjonuje Uniwersyteckie Centrum Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami.

Studenci mają dostęp do sieci bezprzewodowej oraz do pomieszczeń dydaktycznych, sal komputerowych i specjalistycznego oprogramowania także poza godzinami zajęć, co sprzyja działalności samorządu studenckiego i kół naukowych oraz realizacji różnego rodzaju projektów.

Okresowe przeglądy infrastruktury naukowej i dydaktycznej na Wydziale odbywają się regularnie dwa razy w roku – w przerwie międzysemestralnej oraz w okresie wakacyjnym. W rutynowych przeglądach uczestniczą prodekan ds. ogólnych i współpracy międzynarodowej, pracownik administracyjny Wydziału oraz informatyk. Celem przeglądów jest identyfikacja i natychmiastowe usuwanie wszelkich niedoskonałości w celu zapewnienia optymalnych warunków do nauki i pracy. Ostatnie działania modernizacyjne obejmowały wymianę wszystkich rolet okiennych w budynku B, co skutecznie wyeliminowało problem odbijania światła na ekranach podczas prezentacji. Ponadto wymieniono lampy w projektorach, co poprawiło jakość obrazu podczas prezentacji. Dokonano również przeglądu sprzętu komputerowego, w tym modernizacji kilku stanowisk w salach dydaktycznych (doposażono sale w komputery stacjonarne dla wykładowców). Regularne przeglądy przyczyniają się do podnoszenia standardu infrastruktury oraz komfortu użytkowania, co przekłada się na wyższą jakość prowadzonych zajęć dydaktycznych oraz lepsze warunki pracy dla kadry naukowej. W okresowych przeglądach uczestniczą zarówno nauczyciele akademicki i inne osoby prowadzące zajęcia, jak i studenci. Studenci wypełniają ankietę, w której jednym z ocenianych obszarów jest ocena stanu infrastruktury. Postulaty w tym zakresie mogą również zgłaszać organy samorządu studenckiego.

W ocenie zespołu oceniającego PKA na szczególne uznanie zasługuje kompleksowe, procesowe podejście do przeglądów i doskonalenia infrastruktury naukowo-dydaktycznej. Wypracowane

rozwiązania można wręcz potraktować jako dobrą praktykę, ponieważ obejmują one całe spektrum czynności składających się na cykl doskonalenia infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej. Jest to proces sekwencyjny, który obejmuje:

- 1) planowanie i projektowanie infrastruktury:
 - dostosowanie do potrzeb użytkowników – uwzględnienie potrzeb studentów, kadry akademickiej i administracyjnej (np. przestrzenie do nauki, pracy zespołowej, odpoczynku),
 - elastyczność przestrzeni – projektowanie uniwersalnych pomieszczeń, które można łatwo dostosować do różnych zastosowań (np. sale wykładowe, laboratoria),
 - dostępność – zagwarantowanie dostępu dla osób z niepełnosprawnościami (np. podjazdy, windy, oznakowanie w alfabecie Braille'a),
 - integracja z technologiami – zapewnienie nowoczesnej infrastruktury IT, w tym szybkiego Internetu, gniazd zasilania i interaktywnych tablic w salach oraz na korytarzach;
- 2) utrzymanie infrastruktury:
 - regularne przeglądy i konserwacja – zapewnienie sprawności technicznej budynków, urządzeń oraz systemów IT,
 - bezpieczeństwo – instalacja systemów alarmowych, monitoringu, oświetlenia zewnętrznego;
- 3) budowanie społeczności:
 - tworzenie przestrzeni wspólnych – tworzenie miejsc sprzyjających integracji, takich jak strefy relaksu, kawiarnie czy biblioteki z przestrzenią coworkingową,
 - wsparcie dla organizacji studenckich – umożliwienie korzystania z infrastruktury Uczelni do organizowania wydarzeń i inicjatyw;
- 4) zarządzanie finansami i efektywność:
 - planowanie budżetowe – racjonalne inwestowanie w infrastrukturę przy uwzględnieniu kosztów jej utrzymania,
 - pozyskiwanie funduszy – wykorzystanie środków unijnych, rządowych i prywatnych na rozwój infrastruktury (osiągnięcia Uczelni są w tym obszarze znaczące);
 - reagowanie na potrzeby – monitorowanie użytkowania infrastruktury i wprowadzanie zmian zgodnych z oczekiwaniami użytkowników.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów na kierunku ekonomia są niewątpliwie mocną stroną procesu kształcenia. Uczelnia dysponuje własną bazą dydaktyczną oraz infrastrukturą naukowo-badawczą zapewniającą pełną realizację efektów uczenia się zaplanowanych w programach studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim. Osiągnięcie zaplanowanych efektów uczenia się jest możliwe dzięki zapewnieniu dostępu do

nowoczesnej infrastruktury, w tym 6 pracowni komputerowych. Zasoby biblioteczne i informatyczne ocenia się pozytywnie. Umożliwiają one studentom przygotowanie do prowadzenia badań oraz udział w badaniach naukowych. Budynki są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Realizowane są okresowe przeglądy infrastruktury dydaktycznej, bibliotecznej i informatycznej oraz wyposażenia technicznego pomieszczeń.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Rekomendacje

1. Rekomenduje się aktualizację sylabusów zajęć pod kątem wykorzystywanego oprogramowania.

Zalecenia

brak

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Uczelnia prowadzi stałą i wielokierunkową współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym właściwym dla kierunku ekonomia. Współpraca ta obejmuje jednak dość wąski wachlarz instytucji, głównie o lokalnym charakterze, takich jak Wodociągi Kieleckie sp. z o. o., Barlinek S.A., Pakto sp. z o. o., MP Finanse sp. z o. o., Kancelaria Finansowo-Księgowa Monika Pater, Doradztwo Podatkowe Biurex Michał Cielibała, Teresa Jabłońska Kompleksowa Obsługa Księgowo-Podatkowa, Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego czy Świętokrzyskie Centrum Onkologii. Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego jest prowadzona systematycznie i przybiera zróżnicowane formy adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się. Obejmuje ona w szczególności organizację praktyk, staży, szkoleń, wykorzystywanie danych przedsiębiorstw w pracach dyplomowych, prowadzenie zajęć przez praktyków, popularyzację wiedzy ekonomicznej wśród uczniów szkół średnich, przygotowywanie ekspertyz, opracowań i badań w odpowiedzi na zapotrzebowanie lokalnej gospodarki, wprowadzanie zmian w programach studiów w celu dostosowania ich do potrzeb rynku pracy, organizację konferencji. Współpraca ta ma charakter zarówno sformalizowany, jak i nieformalny (poprzez stałe kontakty z absolwentami). Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego zaangażowani są w działania Wydziałowej Komisji ds. Kształcenia oraz Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. W skład Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia wchodzi, oprócz pracowników Katedry i studentów, 2 przedstawiciele środowiska zawodowego reprezentujący, odpowiednio, Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego oraz Europejski Instytut Badań Inteligentnych Specjalizacji.

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów, jest zgodny z dyscypliną, do której kierunek jest przyporządkowany, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy absolwentów kierunku ekonomia.

Ważnym elementem współpracy z otoczeniem jest wspieranie lokalnych przedsiębiorstw oraz jednostek samorządowych wiedzą ekspercką z zakresu ekonomii. Przedstawiciel Katedry zasiada w Radzie ds. Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego. Rada jest forum doradczym i opiniotwórczym dla Zarządu Województwa Świętokrzyskiego w sprawach dotyczących rozwoju społeczno-gospodarczego regionu. Jej głównym zadaniem jest bieżąca ocena oraz przygotowanie strategii dotyczącej polityki regionalnej. W listopadzie 2024 r. pracownicy Katedry brali udział w Regionalnym Forum Ekonomicznym „Nowa Energia”. Opracowano także szereg ekspertyz i opracowań na zlecenie Fundacji Świętokrzyski Instytut Samorządu Biznesu. Pracownicy Katedry są zaangażowani w szereg działań doradczych, których efektem są strategie rozwoju opracowane dla różnorodnych podmiotów.

Od roku akademickiego 2020/2021 interesariusze zewnętrzni mają możliwość wyrażania opinii na temat zatrudnianych absolwentów poprzez opracowaną w tym celu ankietę. Jest to ankietę na temat przygotowania zawodowego absolwentów Uczelni, służącą ocenie zgodności programów studiów z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego. Podczas wizytacji przedstawiono dokumentację potwierdzającą zbieranie sugestii udoskonalenia programów studiów od otoczenia zewnętrznego. Takie działania potwierdzili także interesariusze obecni podczas spotkania z zespołem oceniającym PKA, wskazując, że czują wpływ na to, czego uczą się studenci, a ich rekomendacje są wdrażane przez Uczelnię. Wśród przykładów zmian wprowadzonych w programach studiów w efekcie takich konsultacji można wymienić m.in. położenie większego nacisku na księgowość MŚP, dostosowanie treści programowych dotyczących podatków do zmian legislacyjnych czy wprowadzenie – w odpowiedzi na zwiększające się potrzeby raportowania w zakresie ESG – nowego przedmiotu *rozwój zrównoważony oraz zielona gospodarka*.

Zapewniony jest udział interesariuszy zewnętrznych, w tym pracodawców, w różnych formach współpracy w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów. Nawet w warunkach czasowego ograniczenia funkcjonowania Uczelni współpraca ta była kontynuowana, a spotkania z pracodawcami prowadzone były zdalnie.

Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia prowadzi okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów. Przeglądy te obejmują ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy oraz wpływu jej rezultatów na programy studiów i doskonalenie ich realizacji. Wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programów studiów.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji współpracujących jest adekwatny do dyscypliny, do której przyporządkowany jest oceniany kierunek, oraz zgodny z zawodowym rynkiem pracy dla absolwentów ekonomii. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym prowadzona jest w sposób systematyczny w formach adekwatnych do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji

programów studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się. Uczelnia prowadzi okresowe przeglądy współpracy z interesariuszami, a ich wyniki wykorzystuje do podnoszenia jakości kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Rekomendacje

1. Rekomenduje się zwiększenie liczby podmiotów współpracujących z Uczelnią w zakresie ocenianego kierunku w celu podniesienia jakości kształcenia oraz dalszego dostosowania programów studiów do potrzeb rynku pracy.

Zalecenia

brak

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku ekonomia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Z dokumentacji udostępnionej zespołowi oceniającemu PKA, a także ze spotkań ze studentami kierunku oraz z wypowiedzi koordynatora programu Erasmus+ wynika, że władze Uczelni i Wydziału stwarzają studentom i kadrze akademickiej ocenianego kierunku odpowiednie warunki, które umożliwiają umiędzynarodowienie kształcenia.

O wadze, jaką przykłada się do problematyki internacjonalizacji kształcenia, świadczy również bardzo szczegółowy wykaz aktywności Uczelni i Wydziału w tej sferze. W raporcie samooceny ich opisowi poświęcono aż 26 stron. Podczas wizytacji władze Uczelni i Wydziału dowodziły, że internacjonalizacja kształcenia dokonuje się i będzie w dalszym ciągu dokonywała się we wszystkich aspektach działalności badawczo-naukowej i dydaktycznej. Cel ten realizowany jest w szczególności poprzez publikacje naukowe, uczestnictwo w projektach badawczych, współpracę z zagranicznymi naukowcami, organizację staży naukowych w uznanych zagranicznych ośrodkach akademickich i badawczych, aktywny udział w międzynarodowych kongresach i konferencjach oraz członkostwo w sieciach i konsorcjach międzynarodowych. Istotnym czynnikiem umiędzynarodowienia procesu kształcenia jest ponadto mobilność naukowa i dydaktyczna wykładowców, doktorantów i studentów.

Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia na ocenianym kierunku są zgodne z projektem strategii rozwoju Uczelni na lata 2025–2028. W ramach priorytetu 2 „Kształcenie” jako cel strategiczny 2.3 wskazano wzmacnianie umiędzynarodowienia procesu kształcenia, a jako cele operacyjne: umiędzynarodowienie procesu kształcenia służące podnoszeniu jakości kształcenia oraz wsparcie studentów w umiędzynarodowieniu procesu kształcenia. Z kolei w ramach priorytetu 3 „Umiędzynarodowienie” wymieniono 4 cele strategiczne: rozwój umiędzynarodowienia w zakresie kształcenia, rozwój umiędzynarodowienia w zakresie nauki i sztuki, rozwój struktury organizacyjnej związanej z umiędzynarodowieniem oraz wzmacnianie międzynarodowej pozycji Uniwersytetu. Jako cele operacyjne podano: umiędzynarodowienie oferty kształcenia, wymianę międzynarodową w

zakresie kształcenia, wzmacnianie inicjatyw w zakresie umiędzynarodowienia nauki i sztuki, rozwój wsparcia finansowego w zakresie umiędzynarodowienia, wdrażanie polityki kadrowej, która zmierza do umiędzynarodowienia, optymalizację działań organizacyjnych w tym zakresie, przystąpienie UJK do międzynarodowych inicjatyw, promowanie międzynarodowej aktywności. Dla każdego z tych 8 celów operacyjnych podano szereg działań na rzecz ich osiągnięcia w perspektywie do 2028 r. Należy podkreślić, że projekt strategii na najbliższe lata sporządzono w syntetyczny sposób, ujmując w nim przede wszystkim takie kwestie jak priorytety, cele strategiczne, cele operacyjne, działania o charakterze implementacyjnym. Internacjonalizacja kształcenia znalazła umocowanie również w innym dokumencie, a mianowicie w strategii rozwoju Wydziału Prawa i Nauk Społecznych na lata 2025–2028.

Oceniając warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku ekonomia, należy podkreślić następujące kwestie.

Liczba uczelni partnerskich, z którymi zawarto umowy dla kierunku ekonomia w ramach programu Erasmus+, wynosi 12. Są to: Universität Kassel (Niemcy), Marmara University (Turcja), Università degli Studi della Tuscia (Włochy), Latvia University of Life Science and Technologies (Łotwa), University of National and World Economy (Bułgaria), Siirt Universitesi (Turcja), Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (Chorwacja), Nisantasi Universitesi (Turcja), Varna Free University (Bułgaria), Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iasi (Rumunia), Univerzita Mateja Bela V Banskej Bystrici (Słowacja), Universitatea de Vest din Timisoara (Rumunia). Formalną stronę wyjazdów regulują zarządzenie nr 209/2023 Rektora UJK z dnia 14 grudnia 2023 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu wymiany studentów na studia w ramach Programu Erasmus+ między UJK a uczelniami partnerskimi oraz zarządzenie nr 208/2023 Rektora UJK z dnia 14 grudnia 2023 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu wymiany studentów i absolwentów na praktykę zagraniczną w ramach Programu Erasmus+ między UJK a instytucjami partnerskimi. Wykaz wyjazdów studentów kierunku ekonomia w ramach programu Erasmus+ w latach 2018–2024 liczy 6 pozycji. Z kolei lista studentów przyjeżdżających liczy 9 nazwisk (studenci z Albanii, Niemiec, Włoch i Ukrainy). Przyjeżdżający studenci mają możliwość wyboru obcojęzycznych przedmiotów, które są w ofercie całego Wydziału.

Studenci kierunku ekonomia mają możliwość realizacji niektórych zajęć w języku angielskim. Na studiach pierwszego stopnia jest to 5 zajęć (*mikroekonomia, makroekonomia, rynki finansowe, ekonomia biznesu, wykład moonograficzny w języku angielskim*), a na studiach drugiego stopnia – 4 zajęcia (*rynek kapitałowy i finansowy, historia myśli ekonomicznej, ryzyko w działalności gospodarczej oraz wykład moonograficzny w języku angielskim*).

Mobilność nauczycieli akademickich w latach 2018–2024 obejmuje m.in. 16 wyjazdów pracowników Katedry do uczelni partnerskich. Kolejne 3 wyjazdy zaplanowano na wiosnę 2025 r. W tym samym okresie odnotowano 9 przyjazdów nauczycieli akademickich z uczelni partnerskich w Gruzji, Niemczech, Ukrainie oraz Bośni i Hercegowinie.

Kadra akademicka realizująca kształcenie na ocenianym kierunku ekonomia uczestniczy w projektach międzynarodowych, takich jak:

- projekt „ATHENA – Implementing gender equality plans to unlock research potential of RPOs and RFOs in Europe”, współfinansowany w ramach programu Horyzont 2020;
- projekt „FINANCEn_LAB – Digital Simulator for Entrepreneurial Finance”;

- projekt „PONCHO – Internationalization of LA peripheral Universities through sustainable integration and inclusive implementation of IROs”, współfinansowany w ramach programu Erasmus+, realizowany w latach 2015–2019.

Pracownicy Katedry należą do organizacji i stowarzyszeń międzynarodowych, jak np. European Society of History of Economic Thought oraz European Regional Science Association – Sekcja Polska.

Pracownicy Katedry prowadzili wykłady w ramach programu Erasmus+ m.in. w takich ośrodkach zagranicznych jak IGS-RH PARIS (Francja), Grigol Robakidze University – Tbilisi (Gruzja), West University of Timisoara (Rumunia), University of Tirana (Albania), Universidade de Leon (Hiszpania), Pan-European University „APEIRON” – Banja Luka (Bośnia i Hercegowina), Tiangong University – Tianjin (Chiny), International Slavic University Campus Sveti Nikole (Macedonia Północna), Hochschule Fulda – University of Applied Sciences (Niemcy) czy Università degli Studi della Tuscia (Włochy).

W roku akademickim 2023/2024, na podstawie umowy o międzyuczelnianej współpracy z 2023 r., władze Wydziału zorganizowały cykl 8 wykładów online w języku angielskim dla studentów Winnickiego Narodowego Uniwersytetu w Winnicy. Następnie studenci kierunku ekonomia uczestniczyli w 8 wykładach online w języku angielskim prowadzonych przez pracowników Uniwersytetu z Winnicy.

Jednym z aspektów internacjonalizacji procesu kształcenia jest współorganizacja Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Innowacje społeczne w kontekście reform gospodarczych”, która odbyła się 19 listopada 2021 r. w formie hybrydowej w Czernichowie (Ukraina) oraz organizacja XIII Międzynarodowego Forum Finansowo-Bankowego „Wyzwania Współczesnych Finansów. Ryzyka, Strategie, Perspektywy”, które odbyło się w formie hybrydowej w dniach 25–26 listopada 2021 r. w Warszawie. Współorganizatorami wydarzenia były Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie oraz National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine.

Powyższe informacje potwierdzają, że Uczelnia i Wydział stwarzają możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów związanej z kształceniem na kierunku ekonomia, w tym warunki do wirtualnej mobilności nauczycieli akademickich i studentów.

Władze dziekańskie prowadzą okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, obejmujące ocenę skali i zasięgu aktywności międzynarodowej kadry i studentów. Polega to na ankietyzacji studentów celem pozyskania ich opinii oraz na prowadzeniu ewidencji osób wyjeżdżających i przyjeżdżających w ramach programów mobilności. Rezultaty przeglądów są wykorzystywane do intensyfikacji umiędzynarodowienia kształcenia. Celem tych działań jest między innymi sukcesywnie zwiększanie aktywności pracowników i studentów Wydziału w zakresie udziału w międzynarodowych projektach badawczych, stażach naukowych i innych formach zagranicznej mobilności.

Okresowe oceny internacjonalizacji kształcenia służą wypracowaniu koncepcji i podjęciu realnych działań na rzecz intensyfikacji umiędzynarodowienia kształcenia. Wśród tego rodzaju działań wymienić można stworzenie systemu wsparcia informacyjnego, finansowego i metodycznego ułatwiającego udział w międzynarodowych projektach badawczych, w tym stworzenie ewidencji osób reprezentujących zagraniczne ośrodki naukowe, wyrażających zainteresowanie udziałem we wspólnych inicjatywach. Kolejną aktywnością jest poszukiwanie nowych partnerów, budowanie relacji oraz formalizowanie współpracy poprzez podpisywanie nowych umów z partnerami zagranicznymi w celu realizowania wspólnych projektów badawczych. Ważnym obszarem jest także promocja działalności naukowej pracowników i studentów na międzynarodowych konferencjach, sympozjach i

forach naukowych, w tym ścisła współpraca z Działem Wymiany i Współpracy Międzynarodowej UJK oraz organizowanie spotkań mających na celu wsparcie motywacyjne pracowników do inicjowania oraz poszukiwania możliwości udziału w projektach międzynarodowych. Cenną inicjatywą jest też wsparcie finansowe tłumaczeń artykułów i monografii na języki obce, w tym zwiększenie liczby monografii wydawanych przez renomowane wydawnictwa o zasięgu międzynarodowym oraz artykułów naukowych w prestiżowych czasopismach oraz organizacja kursów językowych oraz warsztatów z komunikacji międzykulturowej dla pracowników i studentów.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj i zakres umiędzynarodowienia procesu kształcenia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Stworzone zostały odpowiednie warunki, jednak należy systematycznie podnosić poziom internacjonalizacji kształcenia na ocenianym kierunku studiów ekonomia. Nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich. Nie ulega wątpliwości, iż pandemia COVID-19 i agresja Rosji na Ukrainę zaburzyły proces internacjonalizacji kształcenia. Warto jednak koncentrować się nie tylko na prawidłowości rozwiązań instytucjonalnych, ale także na ich realnej skuteczności. Skala mobilności studentów jest bowiem relatywnie niewielka.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Rekomendacje

1. Rekomenduje się podjęcie skuteczniejszych działań na rzecz zwiększenia międzynarodowej mobilności studentów ocenianego kierunku.

Zalecenia

brak

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

System wsparcia studentów na ocenianym kierunku należy określić jako kompleksowy, stały oraz odpowiadający na potrzeby i wyzwania, przed jakimi stają różne grupy studentów w trakcie toku studiów. Wsparcie studentów przybiera zróżnicowane formy z uwzględnieniem specyficznych potrzeb

grup studentów, co uwidaczniają obowiązujące w Uczelni procedury, sposób funkcjonowania jednostek organizacyjnych, zaangażowanie pracowników naukowych i administracyjnych oraz realizowane przez Uczelnię i jej wspólnotę przedsięwzięcia. Podejmowane przez Uczelnię działania mają charakter systemowy, umożliwiają studentom osiąganie kierunkowych efektów uczenia się, jak również wpływają na rozwój studentów oraz pomagają im w płynnym wejściu na rynek pracy.

Wsparcie studentów uwzględnia zróżnicowane formy przygotowania studentów do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności. Mimo że – jak wskazała sama Uczelnia – zaangażowanie studentów w rozwój naukowy znacząco spadło w trakcie pandemii COVID-19, należy ocenić, że Uczelnia zapewnia studentom możliwość udziału w konferencjach naukowych oraz publikowania artykułów w czasopismach naukowych. Do aktywności naukowej zachęcają studentów w szczególności pracownicy Katedry Ekonomii i Finansów, będący nierzadko recenzentami tworzonych przez studentów lub przy udziale studentów publikacji naukowych. Nadmienić należy, że niektórzy pracownicy Katedry w czasach studenckich sami byli zaangażowani w działalność kół naukowych, a zatem mają świadomość znaczenia wsparcia studentów w tym obszarze. Ponadto każdego roku Centrum Nauki i Kultury UJK organizuje Konferencję Studenckich Kół Naukowych „Człowiek i jego środowisko”, w ramach której studentom umożliwia się wygłaszanie referatów oraz udział w publikacjach pokonferencyjnych.

Studenci zachęceni są również do uczestnictwa w wydarzeniach o profilu ekonomicznym, które umożliwiają im lepsze poznanie funkcjonowania gospodarki oraz działających w jej ramach przedsiębiorstw. W roku akademickim 2024/2025 studenci kierunku ekonomia brali udział m.in. w Regionalnym Forum Ekonomicznym „Nowa Energia”. Ponadto dla studentów kierunku organizowane są spotkania, które mają na celu rozwój przedsiębiorczości, poszerzanie horyzontów, nawiązywanie kontaktów z biznesem oraz zdobycie dodatkowej wiedzy i umiejętności praktycznych. Podczas takich spotkań studenci mogą wysłuchać wykładów o zróżnicowanej tematyce, takiej jak doradztwo podatkowe czy fundusze europejskie. W listopadzie 2024 r. studenci zrzeszeni w Studenckim Kole Naukowym „Koncept” zorganizowali wykłady pt. „Amortyzacja sposobem na legalną optymalizację podatkową” oraz „Fundusze Europejskie dla przedsiębiorczych”. Pierwszy z nich poprowadzili doradca podatkowy i właściciel biura rachunkowego, natomiast drugi – pracownicy Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego.

Uczelnia prowadzi działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów oraz mechanizmy zapobiegające dyskryminacji i przemocy. Uczelnia wdrożyła procedurę rozpatrywania skarg, rozwiązywania sytuacji konfliktowych, przeciwdziałania dyskryminacji i zachowaniom przemocowym (USZJK-O/2). Dodatkowo studenci mają możliwość skorzystania ze wsparcia oferowanego przez Centrum Wsparcia Psychologicznego i Psychoedukacji. Centrum oferuje kompleksowe wsparcie dla studentów, którzy doświadczają trudności życiowych lub potrzebują profesjonalnej pomocy i konsultacji. W ramach jego działalności dostępni są specjaliści z różnych dziedzin, w tym psycholog, pedagog, psychiatra, interwent kryzysowy, doradca ds. HIV/AIDS, a także lekarze różnych specjalizacji, takich jak kardiologia, neurochirurgia onkologiczna, choroby zakaźne czy interna. Wszystkie konsultacje są całkowicie bezpłatne. Ponadto od lutego 2022 r. osobne wsparcie psychologiczne oferowane jest pracownikom i studentom pochodzącym z Ukrainy. Powyższe działania ocenić należy jako dobrą praktykę, która w sposób skuteczny, innowacyjny, trwały i wzorcowy wspiera studentów w procesie uczenia się, a która może być inspiracją dla innych polskich uczelni, ponieważ w sposób rzeczywisty odpowiada na potrzeby studentów i studentek z każdego obszaru.

Uczelnia oferuje szeroki wachlarz udogodnień dla studentów z niepełnosprawnościami, dostosowując warunki nauki do ich indywidualnych potrzeb. Wsparcie obejmuje m.in. modyfikację sposobu uczestnictwa w zajęciach, dostęp do materiałów dydaktycznych w różnych formatach, elastyczne zasady zdawania egzaminów i organizacji sesji, a także alternatywne zajęcia z wychowania fizycznego. Dodatkowo dostępne są usługi asystenckie i specjalistyczne, pomoc finansowa oraz możliwość bezpłatnego wypożyczenia sprzętu, takiego jak dyktafony czy lupy elektroniczne. Studenci z niepełnosprawnościami manualnymi, wzrokowymi lub słuchowymi mogą również korzystać z usługi bezpłatnego kopiowania notatek i materiałów dydaktycznych. Uczelnia przewiduje także specjalne stypendia dla osób z niepełnosprawnościami.

Skargi i wnioski dotyczące funkcjonowania Uczelni oraz podania w sprawach indywidualnych studenci mogą składać w formie elektronicznej lub papierowej. Studenci, co wykazano w trakcie spotkania z zespołem oceniającym PKA, pozytywnie oceniają sposób rozpoznawania spraw studenckich w Uczelni. Władze Uniwersytetu i Wydziału są również otwarte na wszelkie uwagi i postulaty zgłaszane przez organy samorządu studenckiego.

System wsparcia uwzględnia wsparcie studentów wybitnych oraz instrumenty motywujące studentów do osiągania lepszych wyników w nauce. Studenci osiągający najlepsze wyniki w nauce lub mający znaczące osiągnięcia sportowe albo artystyczne mogą się ubiegać o stypendium Rektora. Szczególnie uzdolnieni studenci mogą ponadto wnioskować o indywidualizację organizacji studiów. Natomiast po ukończeniu studiów absolwenci, których aktywność w różnych dziedzinach życia naukowego, sportowego, społecznego i organizacyjnego przynosiła chlubę Uczelni, mogą ubiegać się o wpis do Złotej Księgi Absolwentów.

Uczelnia zapewnia studentom kierunku kompleksową pomoc administracyjną, w tym różnorodne formy wsparcia organizacyjnego. Pracownicy regularnie uczestniczą w szkoleniach dotyczących m.in. komunikacji, współpracy z osobami z niepełnosprawnościami czy obsługi studentów zagranicznych. Kontakt z pracownikami możliwy jest zarówno w formie elektronicznej, jak i osobiście czy telefonicznie.

Uczelnia wspiera działalność samorządu studenckiego. Przedstawiciele studenccy posiadają rzeczywistą możliwość współdecydowania o sprawach kluczowych zarówno z punktu widzenia wszystkich studentów, jak i studentów ocenianego kierunku. Studenci biorą udział w pracach najważniejszych gremiów uczelnianych, takich jak Senat czy Rada Uczelni oraz gremiów wydziałowych, takich jak Rada Wydziału czy Wydziałowa Komisja ds. Kształcenia. Samorząd w szczególności uzgadnia regulamin studiów, opiniuje programy studiów, uczestniczy w podziale dotacji na świadczenia pomocy materialnej czy decyduje o podziale środków przeznaczonych przez Uczelnię na sprawy studenckie. Ruch studencki posiada szerokie możliwości realizacji swoich inicjatyw, dla których jedynym istotnym ograniczeniem jest skala otrzymywanego finansowania. Dotacja na działalność Uczelnianej Rady Samorządu Studentów, wydziałowych rad Samorządu Studentów, kół naukowych oraz pozostałych organizacji studenckich wynosi ok. 200 tys. zł rocznie (przykładowo w 2023 r. wyniosła 200 874 zł). Kwota ta, jak wskazali sami studenci, nie pozwala zaspokoić ich uzasadnionych potrzeb, w szczególności w zakresie działalności samorządu studenckiego oraz kół naukowych na szczeblu Wydziału. Na działalność jednego koła naukowego przypada rocznie kwota nieprzekraczająca 1000 zł.

Uczelnia prowadzi okresowe przeglądy wsparcia studentów, co umożliwia doskonalenie form wsparcia. W ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia opracowano i wdrożono procedury dotyczące m.in. rozpatrywania skarg, rozwiązywania sytuacji konfliktowych, przeciwdziałania dyskryminacji i zachowaniom przemocowym; oceny osiągania zakładanych efektów

uczenia się; zapewniania studentom dostępności kształcenia, wsparcia w procesie uczenia się, partycypacji społecznej, rozwoju naukowym oraz w zakresie świadczeń; badań ankietowych oraz monitorowania karier zawodowych absolwentów. Przeglądy mają charakter kompleksowy i obejmują każdy aspekt wsparcia oferowanego studentom ocenianego kierunku. Badania prowadzone są cyklicznie, a ich wyniki wykorzystywane są w doskonaleniu wsparcia i jego form.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

System opieki i wsparcia można określić jako kompleksowy, odnoszący się do wszystkich istotnych z perspektywy studenta aspektów. Podejmowane działania można uznać za wszechstronne oraz zorientowane na studenta. Wsparcie odpowiada indywidualnym potrzebom oraz oczekiwaniom studentów. Przejawia się ono w opiece merytorycznej nad studentami, a także wsparciu organizacyjnym i finansowym z uwzględnieniem wsparcia w uczeniu się. Proces kształcenia jest również odpowiednio wspierany poprzez obsługę administracyjną i uczelniany system obsługi studiów. Na szczególne docenienie zasługuje wszechstronna pomoc dla studentów borykających się z trudnościami żywioowymi lub potrzebujących fachowego wsparcia i konsultacji. Uczelnia motywuje i wspiera studentów wybitnych. Warto podkreślić skuteczne działania prowadzące do wsparcia studentów w wejściu na rynek pracy, w tym szeroki zakres dodatkowych aktywności, które Uczelnia zapewnia studentom. Sprawnie działa system skarg, próśb i zażaleń, w którym uczestniczą władze Uczelni oraz samorząd studencki. Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom. Wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach ewaluacyjnych i doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. Kompleksowe wsparcie dla studentów, którzy doświadczają trudności żywioowych lub potrzebują profesjonalnej pomocy i konsultacji, polegające na umożliwieniu konsultacji ze specjalistami z różnych dziedzin (pedagog, psycholog, interwent kryzysowy, psychiatra, doradca HIV/AIDS, kardiolog, neurochirurg-onkolog, specjalista chorób zakaźnych, internista, pielęgniarka).

Rekomendacje

1. Rekomenduje się dostosowanie poziomu finansowania działalności samorządu studenckiego, kół naukowych i innych organizacji studenckich do rzeczywistych potrzeb oraz zaangażowania studentów, w szczególności na szczeblu Wydziału.

Zalecenia

brak

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Uczelnia zapewnia publiczny dostęp do aktualnej, przejrzystej, przystępnej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na ocenianym kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o strukturze Uniwersytetu, programach mobilności i formach wsparcia. Jak jednak wskazano w opisie kryterium 2, w programach studiów nie zawarto informacji o treściach programowych realizowanych w ramach poszczególnych przedmiotów specjalnościowych i fakultatywnych. W odniesieniu do tych przedmiotów nie jest zatem spełniony wymóg określony w § 3 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie studiów. Tym samym zakres publikowanych informacji należy uznać za niewystarczający.

Podstawowymi źródłami informacji o Uczelni i kierunku studiów ekonomia są: strona internetowa Uniwersytetu (ujk.edu.pl) i Wydziału Prawa i Nauk Społecznych (wpins.ujk.edu.pl), a także Biuletyn Informacji Publicznej (bip.ujk.edu.pl). Do każdego ze źródeł zapewniony jest swobodny dostęp bez konieczności logowania się. Działalność informacyjna prowadzona jest także za pośrednictwem mediów społecznościowych, takich jak Facebook, Instagram, LinkedIn czy X (dawny Twitter). Własne profile w tych mediach posiada nie tylko Uczelnia czy Wydział, ale również Katedra Ekonomii i Finansów, która odgrywa kluczową rolę w kształceniu na wizytowanym kierunku studiów.

Strony internetowe prowadzone są w sposób skrupulatny. Są przejrzyste, kompletne i aktualne. Mogą być przeglądane zarówno z poziomu komputera, jak i urządzeń mobilnych, takich jak smartfon czy tablet. Elementy graficzne/nietekstowe są ukrywane podczas korzystania z programów czytających. Wszystkie elementy posiadają atrybuty ARIA, etykiety lub tytuły alternatywne. Umożliwiono korzystanie z narzędzi mających na celu m.in. skalowanie treści i zmianę wielkości czcionki. Strony internetowe cechują się odpowiednim kontrastem i są zgodne ze specyfikacją HTML. Spełniają zatem wymogi dotyczące dostępności.

Zarówno strona główna Uniwersytetu, jak i strona Biuletynu Informacji Publicznej umożliwiają przeglądanie i zapoznawanie się z informacjami w języku polskim i angielskim. Zapewnia to możliwość pozyskiwania informacji przez szerokie grono odbiorców nieposługujących się językiem polskim, co jest kluczowe dla realizacji celów związanych z umiędzynarodowieniem kształcenia. Możliwości tej nie oferuje natomiast strona Wydziału Prawa i Nauk Społecznych (wpins.ujk.edu.pl), na której publikowane są informacje adresowane m.in. do studentów ocenianego kierunku. Strona ta jest bowiem dostępna wyłącznie w języku polskim, co istotnie ogranicza zasięg informacji i wpływa na możliwość realizacji ww. celów. Podczas wizytacji władze Uczelni zapewniły zespół oceniający PKA, że także strona internetowa Wydziału zostanie przetłumaczona na języki obce.

Informacje o uzyskiwanych kwalifikacjach i tytule zawodowym nadawanym absolwentom, efektach uczenia się, wymiarze, zasadach i formie odbywania praktyk zawodowych, przyporządkowaniu kierunku do dyscyplin naukowych oraz o sposobach weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie toku studiów, zostały udostępnione na stronach internetowych, w tym w Biuletynie Informacji Publicznej.

Strony internetowe są administrowane przez pracowników Centrum Informatyki, a na poziomie Wydziału – przez wyznaczonych pracowników Sekcji Utrzymania Teleinformatycznej Infrastruktury Wydziałów i Collegium Medicum. Opiekę merytoryczną nad stroną internetową Wydziału sprawują dziekan, prodziekan ds. kształcenia, dyrektorzy instytutów i kierownicy katedr. Źródła informacji są stale ewaluowane przez studentów, pracowników oraz interesariuszy zewnętrznych. Zaznaczyć należy, że Uniwersytet opracował i wdrożył procedurę zapewniania dostępu do informacji, którą cyklicznie aktualizuje, a której celem jest określenie sposobów i form upowszechniania informacji oraz ich publicznego udostępniania różnym grupom odbiorców, w tym m.in. kandydatom na studia, studentom, absolwentom i pracownikom Uczelni. Procedura określa szczegółowo sposób postępowania, zakres udostępnianych informacji, podmioty odpowiedzialne i ich zadania. Stosowanie procedury ma zapewnić zgodność zakresu i sposobu informowania z obowiązującymi regulacjami prawnymi, przyjętą polityką jakości oraz oczekiwaniami interesariuszy. Wyniki monitorowania są wykorzystywane do doskonalenia dostępności i jakości informacji o studiach.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Informacja o studiach na ocenianym kierunku jest dostępna publicznie dla szerokiego grona odbiorców, w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nią, bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem, w sposób umożliwiający nieskrępowane korzystanie przez osoby z niepełnosprawnością.

Informacja o studiach ma charakter kompleksowy i obejmuje w szczególności cel kształcenia, kompetencje oczekiwane od kandydatów, warunki przyjęcia na studia i kryteria kwalifikacji kandydatów, terminarz procesu przyjęć na studia, program studiów, w tym efekty uczenia się, opis procesu nauczania i uczenia się oraz jego organizacji, charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego oraz zasad dyplomowania, przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe, charakterystykę warunków studiowania i wsparcia w procesie uczenia się. Nie obejmuje ona jednak wymaganych przepisami prawa informacji o treściach programowych realizowanych w ramach poszczególnych przedmiotów specjalnościowych i fakultatywnych.

Prowadzone jest monitorowanie aktualności, rzetelności, zrozumiałości, kompleksowości informacji o studiach oraz jej zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców (kandydatów na studia, studentów, pracodawców), np. w zakresie oczekiwanej przez odbiorców szczegółowości informacji lub sposobu jej prezentacji. Ważnym narzędziem w tym procesie jest przyjęta w ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości procedura zapewniania dostępu do informacji (USZJK-O/1), mająca na celu zapewnienie zgodności zakresu i sposobu informowania z obowiązującymi regulacjami prawnymi, przyjętą polityką jakości oraz oczekiwaniami interesariuszy. Procedura ta nie jest jednak skuteczna w

zakresie, w jakim powinna zapewnić zgodność zakresu informowania z rozporządzeniem w sprawie studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Rekomendacje

1. Rekomenduje się przetłumaczenie strony internetowej Wydziału Prawa i Nauk Społecznych na język angielski – w celu zapewnienia dostępu do informacji o studiach odbiorcom nieposługującym się językiem polskim oraz realizacji celów strategicznych w zakresie umiędzynarodowienia procesu kształcenia.

Zalecenia

1. Zaleca się zapewnienie publicznego dostępu do pełnej, odpowiadającej przepisom prawa informacji o studiach na ocenianym kierunku, w tym do informacji o treściach programowych realizowanych w ramach poszczególnych przedmiotów specjalnościowych i fakultatywnych.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Uczelnia realizuje politykę jakości opisaną w aktach wewnętrznych, tj. w szczególności w uchwałach Senatu oraz w zarządzeniach Rektora. Podstawowe założenia zostały określone w Statucie UJK, przyjętym uchwałą nr 119/2019 Senatu UJK z dnia 27 czerwca 2019 r. (z późn. zm.), oraz w Regulaminie organizacyjnym UJK, wprowadzonym zarządzeniem nr 78/2024 Rektora UJK z dnia 17 lipca 2024 r. (z późn. zm.).

Uczelniany System Zapewniania Jakości Kształcenia ma charakter kompleksowy. Odnosi się do procesu kształcenia oraz obejmuje każdy z obszarów działalności Uniwersytetu mających wpływ na przebieg kształcenia i jego rezultaty. System jest zgodny z założeniami strategii rozwoju Uczelni na lata 2021–2024 oraz projektu strategii rozwoju Uczelni na lata 2025–2028. Przyjęte regulacje określają zakres kompetencji gremiów odpowiedzialnych za realizację polityki jakości kształcenia oraz wprowadzają szereg procedur związanych z jakością kształcenia – zarówno na poziomie Uczelni, jak i wydziałów.

Nadzór nad funkcjonowaniem i doskonaleniem Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia na poziomie ogólnouczelnianym sprawuje Rektor, natomiast na poziomie jednostek organizacyjnych – ich kierownicy. W odniesieniu do studiów pierwszego i drugiego stopnia kompetencje nadzorcze wykonuje prorektor ds. kształcenia. W ramach wydziałowych komisji ds. kształcenia funkcjonują kierunkowe zespoły ds. jakości kształcenia oraz zespoły ds. ewaluacji jakości kształcenia.

Do zadań wydziałowych komisji ds. kształcenia należy m.in. wdrażanie procedur opracowanych przez Uniwersytecką Komisję ds. Kształcenia oraz procedur opracowanych w danej jednostce, monitorowanie jakości kształcenia w jednostce, koordynowanie badań ankietowych w jednostce, opiniowanie nowych programów studiów oraz zmian w programach studiów (z uwzględnieniem w szczególności potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego, wyników monitorowania karier

absolwentów i zakładanych efektów uczenia się), wnioskowanie o zmiany w programach studiów (m.in. na bazie uzyskanych wyników ankietyzacji) oraz monitorowanie/opiniowanie: metod oceny osiągania założonych efektów uczenia się, organizacji procesu kształcenia, obsady kadrowej zajęć dydaktycznych, procesu dyplomowania i tematów prac dyplomowych, harmonogramu i organizacji zajęć dydaktycznych, infrastruktury, jakości obsługi administracyjnej.

Do zadań kierunkowych zespołów ds. jakości kształcenia należy m.in. przygotowywanie nowych programów studiów oraz zmian w programach studiów, analiza programów studiów pod kątem oceny efektów uczenia się, monitorowanie osiągnięcia kierunkowych efektów uczenia się przez studentów oraz opiniowanie kart przedmiotów (sylabusów).

Do zadań zespołów ds. ewaluacji jakości kształcenia należy m.in. projektowanie i przeprowadzanie badań ankietowych oraz analizowanie ich wyników, a także wizytowanie właściwych jednostek.

Nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów ekonomia sprawuje Dziekan Wydziału Prawa i Nauk Społecznych przy wsparciu prodziekanów oraz kierownika Katedry Ekonomii i Finansów. W Uczelni określone zostały w sposób przejrzysty kompetencje i zakresy odpowiedzialności tych osób, w tym kompetencje i zakresy odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku ekonomia.

W skład Wydziałowej Komisji ds. Kształcenia na Wydziale Prawa i Nauk Społecznych w kadencji 2024–2028 wchodzi 34 osoby, w tym prodziekan ds. kształcenia, zastępcy dyrektorów instytutów i kierowników katedr ds. kształcenia oraz przedstawiciele nauczycieli akademickich, studentów i interesariuszy zewnętrznych. Zespół Ewaluacji ds. Jakości Kształcenia składa się z 10 osób, w tym nauczyciela akademickiego oraz studenta z kierunku ekonomia. Na Wydziale funkcjonuje również Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia dla kierunku ekonomia, który liczy 11 członków: 7 nauczycieli akademickich, 2 przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych, 1 student kierunku ekonomia oraz 1 osobę wskazaną przez dziekana Wydziału.

Projektowanie, zatwierdzanie, zmienianie oraz wycofywanie programu studiów w Uczelni dokonywane jest w sposób formalny. Procesy te zostały uregulowane w zarządzeniu nr 22/2020 Rektora UJK z dnia 30 stycznia 2020 r. w sprawie wytycznych dotyczących budowy programu studiów oraz wzoru wniosku o utworzenie nowego kierunku studiów wyższych (z późn. zm.) oraz w procedurze tworzenia i zaprzestania prowadzenia studiów wyższych i studiów podyplomowych oraz modyfikowania programów tych studiów (WSZJK-W/1). Ustalenie, zmiana lub wycofanie programu studiów następuje każdorazowo w drodze uchwały Senatu Uczelni. Każda taka uchwała jest następnie publikowana w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Uczelni. Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów.

W programach studiów na kierunku ekonomia innowacje dydaktyczne, osiągnięcia nowoczesnej dydaktyki akademickiej oraz współczesna technologia informacyjno-komunikacyjna, w tym narzędzia i techniki kształcenia na odległość, uwzględnione zostały w zakresie odpowiednim dla specyfiki kierunku. W procesie dydaktycznym wykorzystywane są narzędzia informacyjno-komunikacyjne, w tym narzędzia i techniki kształcenia na odległość, takie jak platforma e-learningowa czy aplikacje z pakietu Microsoft 365 (np. Teams, Forms). Dzięki temu możliwe jest prowadzenie w formie synchronicznej zajęć oraz zaliczeń i egzaminów oraz udostępnianie materiałów dydaktycznych.

W Uczelni realizowana jest systematyczna ocena programów studiów, obejmująca efekty uczenia się oraz wnioski z analizy ich zgodności z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, system ECTS,

treści programowe, metody kształcenia, wyniki nauczania i stopień osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, wyniki monitoringu losów zawodowych absolwentów (w oparciu o system ELA). Systematyczna ocena programu studiów uwzględnia wyniki analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji. Biorą w niej udział interesariusze wewnętrzni (kadra prowadząca kształcenie, studenci) oraz interesariusze zewnętrzni (pracodawcy, absolwenci kierunku). Uczelnia w trakcie wizytacji przedstawiła szereg dowodów na prowadzenie takich analiz. Wśród nich wskazać należy m.in. protokoły posiedzeń Wydziałowej Komisji ds. Kształcenia, raporty z oceny wewnętrznej w Katedrze Ekonomii i Finansów, raporty z badań ankietowych dotyczących osiągnięcia kierunkowych efektów uczenia się na Wydziale, sprawozdania z badań ankietowych dotyczących osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się na Wydziale, raporty w zakresie monitorowania karier zawodowych absolwentów (po 1 roku, 3 latach i 5 latach od ukończenia studiów) oraz sprawozdania z działalności Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia na kierunku ekonomia. Ponadto zespołowi oceniającemu PKA udostępniono opinie przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego na temat programów studiów na kierunku ekonomia. Wnioski z systematycznej oceny programu studiów są wykorzystywane do ustawicznego doskonalenia programów nauczania, jak również w planowaniu strategicznym w zakresie korzystania z kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, najnowszych osiągnięć dydaktycznych oraz nowoczesnej technologii edukacyjnej. Przedstawione przez Uczelnię wyniki ewaluacji programów studiów oraz warunków ich realizacji na kierunku ekonomia potwierdzają realizację zadań określonych w Uczelnianym Systemie Zapewniania Jakości Kształcenia.

W trakcie wizytacji zespół oceniający PKA stwierdził jednak, że pomimo przyjętych procedur Uczelniany System Zapewniania Jakości Kształcenia nie pozwolił na zdiagnozowanie i usunięcie niektórych nieprawidłowości w funkcjonowaniu ocenianego kierunku. Nieprawidłowości te zostały wskazane w opisie właściwych kryteriów i dotyczą m.in. zgodności efektów uczenia się z Polską Ramą Kwalifikacji, sposobu formułowania przedmiotowych efektów uczenia się, metod weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się, powielania kierunkowych efektów uczenia się przez przedmiotowe efekty uczenia się, braku informacji o treściach programowych realizowanych w ramach poszczególnych przedmiotów specjalnościowych i fakultatywnych, wymiaru zajęć z dziedziny nauk humanistycznych oraz zapewnienia dostępu publicznego do pełnej informacji o studiach na kierunku ekonomia.

Jakość kształcenia na kierunku ekonomia jest oceniana cyklicznie przez Polską Komisję Akredytacyjną. Kierunek był dotychczas wizytowany czterokrotnie, ostatnio w 2019 r., przy czym wszystkie oceny były pozytywne. W uchwale nr 236/2019 Prezydium PKA z dnia 23 maja 2019 r. spośród 8 kryteriów 6 uzyskało ocenę „w pełni”, natomiast 2 (współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, umiędzynarodowienie procesu kształcenia) – ocenę „zadowalającą”.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

W Uczelni zostały formalnie przyjęte oraz wdrożone procedury związane z funkcjonowaniem Uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Prowadzona aktualizacja programów studiów jest wynikiem dążenia władz Uczelni do stałego podnoszenia jakości kształcenia i dostosowania programu do zmian rynku pracy i oczekiwań interesariuszy z otoczenia społeczno-gospodarczego. System zapewniania jakości kształcenia ukierunkowany jest na ocenę realizacji osiągania efektów uczenia się i doskonalenie programu studiów, a także podnoszenie jakości nauczania. Jakość kształcenia na kierunku podlega systematycznej walidacji. Podejmowane działania są jednak tylko częściowo skuteczne. Nie pozwoliły one bowiem na zdiagnozowanie i usunięcie niektórych nieprawidłowości w funkcjonowaniu ocenianego kierunku.

Podniesienie oceny stopnia spełnienia kryterium 10 uzależnione jest od przedłożenia propozycji konkretnych działań projakościowych, które wyeliminują nieprawidłowości wskazane w opisie kryteriów 1, 2, 3 i 9 oraz zapobiegają ich występowaniu w przyszłości.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Rekomendacje

brak

Zalecenia

1. Zaleca się podjęcie działań projakościowych mających na celu wyeliminowanie nieprawidłowości wskazanych w opisie kryteriów 1, 2, 3 i 9 oraz zapobieganie ich występowaniu w przyszłości.

5. Załączniki: